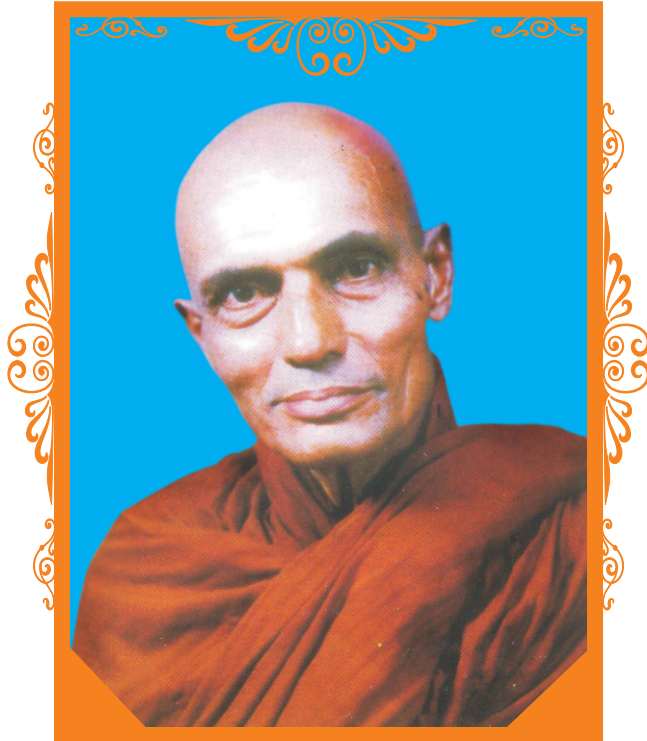

වන මැද ඵලය

(තෙවැනි මුද්‍රණය)

ධර්ම දානය

"සබ්බ දානං ධර්ම දානං ජිනාති"
"සෑම දත් පරදවා දැනම් දානය දිනය"

2010-07-12 දින
අපවත් වී වදාල

සම්පාදක :
අති පූජ්‍ය ජොරණුව ඥානනිස්ස ස්වාමීන් වහන්සේ විසිනි.

ප්‍රකාශක :
රඹෑව ජදිංචි ජිනවත් බාලවත්තු මහතා විසිනි.

අනුරාධපුර රඹෑව පදිංචි පිංවත් ඒ. බාලවතු මහතා විසින් මෙම ස්ථානයෙහි නුවණින් යුතුව විවිධාකාර කුසල් අප්‍රකටව රැස්කර ගන්නා අතර, නොබෝදා දහම් පොතක් මුද්‍රණය කරවා පූජා කිරීමේ කැමත්ත පැවසූ අතර මේ සතර කමටහන් භාවනා පොත ඊට සුදුසුදැයි ඉමහත් සතුටින් බාර ගත්තේ නොපමාව නිවන් මග සලසා ගැනීමේ අවියෙනි.

මව්පිය උවැටන ඇතුළු ශ්‍රේණි සංග්‍රහ ආදී යහපත් ගුණදම් පුරණ මෙතුමා සසුන් ගුණ වඩන ස්වාමීන් වහන්සේලාට කැපවීමෙන් ගිලන් උවැටුන ද සිදුකරන ආදර්ශවත් උවසු තුමෙකි. මෙපින් බෙලෙන් මෙතුමා ඇතුළු සැමට නිවන් දක්වාම කායික රෝග හෝ මානසික පීඩාවක් නොලැබ සුවසේ පහසුවෙන් පෙරුම්දම් සපුරාගෙන නොපමාව පැතුම් පරිදි උතුම් නිවන් සුව සාක්ෂාත් වේවා ! මෙම පොත ක්‍රමානුකූලවත්, කලට වේලාවටත්, පහසු මිලටත්, මුද්‍රණය කරදුන් දිමුතු මුද්‍රණාලයේ පින්වත් මුද්‍රණාලයාධිපති එච්.එම්.එච් බණ්ඩාර මහතා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයටත්, සිත පැතු සියලු යහපත් සිතුවිලි ඉටුවේවා !

සම්පාදක

පෙර වදන

ලුම්බිණි සල්වනයේ ඉපිද, අනුපිය අඹවනයේ පැවිදිව උරුවෙල් දනව්ව වනයෙහි ප්‍රධාන වැර වඩා, බුද්ධගයා මහවන මැද බෝමුල අරා වැඩහිඳ ලොව්තුරා බුදුව, ඉසිපතන මිගදා වනයෙහි දම්සක් දෙසා පන්සාලිස් වසක් තිස්සේ ජේතවන වේළවනා දී විවේක සෙනසුන්හි වැඩ වෙසෙමින් ලෝවැඩ සඳා කුසිනාරා නුවර උපවර්තන සල්වනයෙහි පිරිනිවියවූ ශාන්ති නායකයන් වහන්සේ වළා ගැබින් මුත් පුත් සඳ සේ වන මැදින් ලොවට සම්බුදු එළිය, සදහම් එළිය විහිදුවා ලු සේක.

“වන මැද එළිය” නම් වූ මෙම දහම් ගතින් පැවසෙන්නේ ඒ උතුම් බුදු එළිය තුලින් සදහම් එළිය තුලින් සිය දිවිය එළිය කරගත් දහම් බුදු පුතනු කෙනෙක් වන දොරණුව සුමනතිස්ස ගිම්පාණන් වහන්සේගේ සිත් සතන්හි ජනිත සසුන් එළිය මතුකර දැක්වීමකි. සසුන් වන දිවිපෙතක ඉතිහාසය වන සෙනසුන් තතු බුදු සිරිතෙන් විහිදුන එළියක විසිතුර, සමථ විදර්ශනා මාර්ගය සහ ඉන් ලද හැකි එළිය නිවැන සංයෝජනාදී ප්‍රභාතව්‍ය ධර්මයන් දහමින් පිළිවෙතින් ගුණෙන් නුවණින් එළියවත්වූ බුදු පුතණුවන් විසින් වන මැද එළිය විහිදුවමින් පැවතිය යුතු වන උපදෙස් සහිත ජීවන අත්දැකීම් යන සියල්ල කැඩපතකින් මෙන් දිස්වෙන මෙහි ඉතාමත් සෝභමානය, ප්‍රසාදව්‍යහ, එය හුස්මට අවබෝධයෙන් යුතුව කියවීමට තරම් ප්‍රීති ජනකය.

ගිහි පැවිදි සැමට ප්‍රසාද සංවේග ඉප්දීමට හේතුවන මෙය කියන කියවන සැමදෙනාගේ සිත් පිනෙන් නුවණින් පිරී ඉතිරි පවතීවා. උපසේන වංගන පුත්ත මහරහතන් වහන්සේට මෙන් වන වාසයට සිත් නැමේවා. වන මැද එළිය වඩමින් සිල, සමාදි, ප්‍රඥ, ධ්‍යාන විදර්ශනා වඩා අති උතුම් මග එල නිවන් සුවයෙන් සදහමට සුවපත්වේවා! පොත සැපයූ පූජ්‍ය දෙරණුව සුමනතිස්ස ස්වාමීන් වහන්සේට තව තවත් සදහම් ආලෝකය ලැබේවා!

සබ්බ භද්‍රානි පසසන්තු

ත්‍රිපිටකචාර්ය හා කම්ස්ථානාචාර්ය
අතිගරු නාඋයනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ විසිනි.

පටුන

1. වනමැදින් මතු වූ එළිය	5
2. උපහාරය හා ඉතිහාසය	5-7
3. වන මැද දම් දෙසුම	8-13
4. පැවිදිවීම ජීවනෝපායක් නොවේ	14
5. මහා කප්පිත රජතුමා දුටු වන මැද එළිය	15
6. බුද්ධ චරිතය	15
7. නාම රූප දැකීමේ ඇති අගය	16
8. වන ගතව එළිය වන්නේ භාවනාවෙනි	17
9. ආනාපාන සති භාවනා	19-21
10. ධ්‍යානාංග පහළ වීම	21-22
11. ගිනීමේ භාවනා ක්‍රමය	23-24
12. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වැටුප් පූජාව	24-25
13. උගතෙකු කළ ශාසන විනාශය	25-27
14. පාංශුකුල ඇරයුමක්	27-29
15. රේඛියෝ පූජාව	29
16. ස්ථානයේ ප්‍රගතිය	30
17. හමුදා මුර පොලක්	31
18. පන්සිල් රැකීමේ බලය	32
19. මහා බෝසත් අදහස්	33

වන මැදින් මතු වූ එළිය

තරු එළිය, සඳ එළිය, ගිනි එළිය, විදුලි එළිය, හිරු එළිය ආදී විවිධාකාර එළි ලොව ඇතත් ඒ සෑම එළියෙන්ම කරන්නේ පිට පැත්ත විදහා දැක්වීම පමණි. පිටත හා ඇතුළත ආදි සියල්ලක්ම හාත්පසින් දැක්වෙන එකම එළිය නම් වන මැදින් මතු වූ සම්මා සම්බුදු එළියයි. මීට වඩා උතුම් එළියක් තුන්ලොවම නැත්තේය.

උපහාරය හා ඉතිහාසය

අපට පැවදි හා උපසම්පදාව ලබා දී වදාලාවූ අතිපූජනීය පණ්ඩිත මහෝපාධ්‍යය මා හිමිපාණන් වහන්සේගේ පා සෙවනෙහි මිනිරිගල නිස්සරණ වන සෙනසුන් ගතව සසුන් ගුණ වඩන කාලයෙහි අප කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් තෙවලා දහම් මුසු කරමින් අවස්ථානෝචිත අනුශාසනා කරන සේක. එවැනි අවස්ථාවක නිස්සරණ වනයෙන් යමෙක් පිටවන්නේ නම් යා යුත්තේ මීටත් වඩා මහවනයකට යැයි පැවසූ සේක.

ඒ වනය මට අමුතුවම මිහිරක් වූ අතර එදා පටන් ඒ ගැන සිතින් උත්සුක වුවත් එහි අමුත්තන් සමඟ තබා තේවාසිකයන් සමඟවත් අමතර කථා තහනම් බැවින් මෙම අදහස පැවසීමට කෙනෙක් හමුනොවීය. කාලයාගේ ඇවැමෙන් 1979 දී පූජ්‍ය ධම්මාවාස හිමි අසනීප වී ගම්පහ රෝහලට ඇතුළත් වූ බැවින් අපද එම ලෙඩා බැලීමට හික්මු වාට්ටුවට වැඩියෙමු. එහි සිටි හිමිනමකගෙන් ධම්මාවාස හිමිට පදවි පැත්තේ අලි, කොටි, වලස්, ගෝන, මුව ආදි වන සතුන් වෙසෙන රමණීය මහා වනයක ගල් ගෙවල් ඇති බව දැන ගන්නට හැකිවූයෙන් ඒ හිමි සුවය ලබා ආපසු මිනිරිගලට වැඩිය විට අප දෙනම කන්නන්ගර මහතා සමඟ අතිපූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගෙන් අවසර ගෙන පිටත් වීමට සූදානම් වෙත්ම මේ නමලා පිටත් වන්නේ නෑ මිතුරන් හෝ දායකයන් නැති පිටසක්වල ගමනක් බදු නුපුරුදු ඇත වන පෙදෙසකටයි. එම නිසා යන ගමන්ම ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැද පුදා මෙන්සුතුර කියා දෙවියන්ට පින් දී එතැනින් පිටත්ව එම වනයට ඇතුල්වූ තැන සිට එම පිරිතම මෙනහි කරමින් ගමන් කරන ලෙස අනුකම්පාවෙන් අවසර දුන් සේක.

ඒ අගනා ඔවදන් මුදුනෙන් පිළිගත් අප එය එසේම ඉටු කරමින් ගමන් ගත් විට මගදී උවසු දෙදෙනෙක් හමුවිය. පියගැට පෙළ දිගේ මේ ගල් තාලාවට ළගාවූයේ රාත්‍රි 10 ට පමණය. ගමන් විඩාව ඇතත් සිතේ සතුට අසීමිත බැවින් තුටු සිතින් රැය ගත

කළෙමු. අප සමඟ පැමිණි උවසුවෙක් එළිවෙන තුරුම පැට්ටල් පහනක් දැල්වීය එය නිවා දමන්නයි කීවිට නිවා දැමීමෙන් අලි ඇවිත් ස්වාමීන් වහන්සේලා පාගා දමාවියැයි පැවසීය. රැ වරින් වර අප නාඳුනන වන සතුන්ගේ ශබ්ද ඇසින. එළිවන විට අවට ඇති ශාන්ත පරිසරය දිස්විය. බැලුනෙක් මානයේ සතර වටේමහා වනය දිස් වූ අතර ඉපැරණි දාගැබ්ද පද ලස ගල්ද ගල් විහාරයද ගල් අසුනද සෙල්ලිපි ආදියද බලමින් කීප දිනක් කැලේ ඇවිද සියළු තොරතුරු බලාගෙන ආපසු නිස්සරණ වනය බලා පිටත් වීමු.

අති පූජනීය මහෝපාධ්‍යය මාහිමිපාණන් වහන්සේට සියළු විස්තර පැවසූ විට බෙහෙවින් සතුටු වූ සේක. ඒ ඇසූ දෙනමක් මෙහි වඩින්නට කැමති විය. එවිට මා ඇතළු ධම්මවාස හිමි, පූජ්‍ය ඤාණානන්ද හිමි හා කැනඩාවේ ලෝණ හිමි යන අප සිව් නම මෙහි වඩින්නට තීරණය කරත්ම, මේ දිනවල කිසියම් හේතුවක් නිසා අති පූජනීය මහිමිපාණන් වහන්සේ ද ටික කලකට නිස්සරණ වනයෙන් බැහැර යාමට කැමති බව අප සමඟ රහසින් පැවසූ සේක. එය ඉටු කළ යුත්තේ කෙසේදැයි සිත් යොමු කරත්ම හොඳට පුරුදු තැනක්ම සිහියට නැගිණ.

එනම් ශාසනයට කැපවී ක්‍රියාකරන දනවිකන්දේ පින්වත් රනමුණි මහත්මයාය. එතුමා එහි වැඩමවා කරවා ගන්නා බවට පොරොන්දු වූයෙන්, ඒ බව අති පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේට දැන්වූ විට ඒ ගැන සතුටු වූ සේක. අප සිවුනම නැවත මෙහි වඩින බව පිට අයට තබා විසිගණනක් නිස්සරණ වනවාසි සඟ පිරිසට ද නොදන්වා අතිපූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේට පමණක් දන්වා සමුගෙන රහසිගතව පිටත්වූයේ අත්කිසිම හේතුවක් නිසා නොව ශාසන දායාවෙන්මය.

එදා මෙහි දායක වූයේ පදවියේ වෙද මහතා, කිරිහාමි මුදලාලි මයා, අවුසදහාමි උපාසකතුමා, මුදියන්සේ ලේකම් මයා, සිරිමාන්න මුදලාලි මයා, බණ්ඩා උවසු ආදී සීමිත පිරිසකි. එදා මෙහි සෙසු පහසුකම් තබා දිය බිඳකුලු නොවූයෙන් අඩුපාඩු කම් රැසකට තුටු සිතින් මුහුණ පෑවේ කිහිරි වනයේ රේවත සමිඳුන් වැඩ විසූ සැටින්, මහා කාරුණික බුදුපියාණන් වහන්සේ පාරිලෝය වනයේ වැඩ විසූ සැටින් සිහි කරමිනි. ඒ මුළු කාලයම විවේක සුවයම පෙරමුණේ තබාගෙන පියමංකරණ අතර ටික කලකදී දෙනමක් වෙනත් තැන් බලා පිටත් වූ අතර නිස්සරණ වනයේ දායක සමිතිය කලබල වීමෙන් අති පූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අවසර ඇතිව එහි ගරු ලේකම්තුමා මෙහි පැමිණි අතර අප අකමැත්තෙන්ම ආපසු වැඩමවන ලදී. ටික දිනකින් පසු මෙහි පින්වත් දායක හවතුන් අප බැලීමට නිස්සරණ වනයට පැමිණි විට අමාරුවෙන් අතිපූජනීය මාහිමිපාණන් වහන්සේගෙන්

අවසර ලබාගෙන තවත් නමක් සමඟ එම වාහනයෙන්ම තුටු සිතින් නැවත මෙහි වැඩියේ ආපසු නොවඩින අවියෙනි.

අපහසුකම් ගැන නොබලා මුල් කාලය ගෙවන අතර දිනක් අසරණ අහිංසක සුළු සේවකයෙක් බැලීමට මහේශාකාර රජවරු තිදෙනෙක් පැමිණෙන්නා සේ අතිපුජනීය රාජකීය පණ්ඩිත ප්‍රධාන කර්මස්ථානාචාර්ය මාතර ශ්‍රී ඤාණාරාමහිමාන මහෝපාධ්‍ය මාහිමිපාණන් වහන්සේන් අතිපුජනීය රාජකීය පණ්ඩිත අස්මදාචාර්ය කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේන් අතිපුජ්‍ය ත්‍රිපිටකාචාර්ය හා කර්මස්ථානාචාර්ය නාලයනේ අරියධම්ම ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේන් යන මේ උතුමන් එක්වරම අප වෙත මෙහි වැඩමවීම අසිරිමත් උදාර පුණ්‍ය ලාභයක් වූ අතර උන්වහන්සේලා විසින් සෙත් පිරිත් දේශනා කරද්දී මෙහි බෝධි රෝපණය සිදුකිරීම අතිඋතුම් පිංකමකි. අතිපුජනීය නාලයනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේ නොයෙක්වර මෙහි වැඩමවා ඇති අතර ඉදිරියටත් මෙහි වැඩම කෙරේවායි ඇරයුම් කරමු.

විවේකයම අගයමින් මුල් කාලය කටුක සේ පියමංකරගත් තෙමු. අද සසුන් ගුණ වැඩිමට විවේක සොයන පින්වත් යෝගාවචරයන්ට කාය විඤ්ජිති ආදියෙන් තොරව දැහැමින් සැපයී ඇති පහසුකම් දැන් මෙහි තිබීම අප විසින් දැරූ උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයකැයි තුටු සිත් උපදනා අතර, අපහසුකම් නොබලා මෙතෙක් කල් අප විසින් විවේකීව සසුන් ගුණ වැඩිමෙන් උපදවන ලද සියළු කුසල් ඒ මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලාට උපහාර පූජාවක් වේවා. මෙහි වත්මන් ඉතිහාසයද මෙයම වේවා !

පැරණි ඉතිහාසය ගැන සෙල්ලිපි හා පුරා වස්තූන් දෙස බැලූ පුරා විද්වතු ඇතිකයේන් මෙහි යෝගාවචරයන් වැඩ විසූ බවට දෙවැනි ශත වර්ෂයෙහි සෙල්ලිපි සාක්ෂි දරණ අතර, මෙහි පෙර නාමය “පණණහාර වනය” බවට පවසත්. ලස්සන පියුමක් ගලේ නෙලා ඇති බැවින් “ගල් පියුම” අරණ යැයි වත්මන් නාමය යෙදී ඇත. අප සැම සුමිහිරි නිවන් සුවයෙන් සැනසෙමු.

-සම්පාදක-

2550.09.20
2007.01.15

වන මැද දම් දෙසුම

තමෝ තැන්ද ඇගවිනෝ අභ්‍යන්තර සම්මාන සම්මුද්ධස්ස
අභ්‍යන්තර අභ්‍යන්තර සම්මාන සම්මුද්ධස්ස
මාගේ තමන්කාර්ය වේවා.....!

බුද්ධාගම බෝධිසංඝාම
මුත්තේගම මේවියේ පරි
තිණ්ණේගම තුරියස්සාම
සංඝාරෝඝා මහබ්බායා

මම සත්‍ය අවබෝධ කරගෙන අන්සියළු දෙනාටත් සත්‍ය අවබෝධ කරවන්නෙමි. මම සසර දුකින් මිදී අන් සියළු දෙනාද සසර දුකින් මුදවන්නෙමි. මම සසර කතරින් එතෙර වී අන් සියළු දෙනාද සසර කතරින් එතෙර කරන්නෙමි. සසර නැමති නපුරු සැඩ පහර ඉමහත් බියකරු වූ බැවින් මෙසේ වදාල මහ බෝසතාණන් වහන්සේ විසි අසංඛය කල්ප ලක්ෂයක් පෙරුම්දම්පුරා වෙසතුරු අන් බවින් මිදී කුසිත දෙව් ලොව ඉපද දෙව් සැප විඳිමින් සිටිනා අතර දේවතාරාධනයෙන් පසු පස්මහ බැලුම් බලා සුදොවුන් මහ රජතුමාගේ අග මෙහෙසිය වූ මෙන් කරුණාදී ගුණයෙන් පිරි සිටියා වූ මහාමායා දේවීන් කුස පිළිසිඳ ගත්තේ ඇසළ පුර පොහෝ දිනයකදීය.

දසමසක් ඇවෑමෙන් උදාවූ වෙසක් මස පුන් පෙහෝ දින ලුම්බිණි සල්වනයේ දී මව් කුසින් බිහිවී පිය රජතුමාගේ රැකවරණයෙන් හා උවැටිනින් හැදි වැඩි දෙව් කුමරෙකු සේ පස්කම් සැපයෙන් ඉඳුරන් පිනවමින් කල් යවන්නේ උපතින් 29 වන වර්ෂයෙහි සතර පෙර නිමිති දැක පස්කම්හි ස්ථිර සැපතක් නැති බැවින් කලකිරී ගිහිගෙයින් නික්ම විමුක්තිය සොයා අනෝමා නදියෙන් එතරවී අනුපිය නම් මහා වනමැද පැවදිවූ සේක. ආලාරකාලාම, උද්දකරාම පුත්‍ර තවුසන් ගැන විමසා ඔවුන් ලෝකික සමාධියක් මුත් විමුක්ති සුවයක් නැති බව දැන උරුවෙල් දනව්ව බලා පිටත් වූ සේක. එහිදී ලොව අන් කිසිවෙකුට නොපිරිය හැකි ලෙසින් අප මහා බෝසත්තුමා විසින් දුෂ්කර වත් පිරිමෙහි යෙදුන කල්හි රන්වන් සිරුර අවලක්ෂණවී දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ මැකී ගිය අතර ක්ලාන්ත වී ඇද වැටුණමුත් සිත නම් කම්පා නොවීය. මෙතරම් කයට දුක් දීමෙනුත් විමුක්තිය ලබා ගත නොහැකිව නැවත පිඩු සිගා වළඳා කාය බල ලබන්ම යටපත් වූ මහා පුරුෂ ලක්ෂණ නැවත මතු විය. එවිට උවැටුනෙහි යෙදුන පස්වග

තවුසෝ කලකිරී මහා බෝසත්තුමා තනිකර දමා බරණැස ඉසිපතනය බලා පිටත්වූහ. ඊට හේතුව කයට දුක් දීමෙන් මිස කය පෝෂනය කිරීමෙන් බුදුවිය නොහැකිය යන වැරදි මතය නිසාය.

දැන් එකලා වූ මහා බෝසත්තුමාට පෙරටත් වඩා විත්ත ශක්තියක් ලැබුන. දිනක් සුපුරුදු දින වර්යාව නිමවා රාත්‍රී නිදිගත් මෙතුමාට අළුයම කල්හි දුටු උවසු බොහෝ දෙනෙක් තමන් වහන්සේ එකාන්ත වශයෙන්ම සම්මා සම්බුද්ධ වන බවත් බොහෝ දෙනෙක් තමන් වහන්සේගේ උවසු උවැසියන් වන අතර බොහෝ දෙනෙක් පැවදිව නිවන් සුව අවබෝධ කර ගන්නා බවත් ලැබෙන සිව්පසය බොහෝ වුවත් අසුවියෙහි මෙන් එහි නොඇලෙන බවත් සිහිනෙන් දුටු සේක.

දුටු සිහින අනුව නිසැකවම බුදුවන බව දැනගත් මහා බෝසතාණෝ අළුයම සිරුර කිසි නිමවා පිඩු සිඟා යාමට වේලාව එනතෙක් අසල පිහිටි නුගරුක මූල විවේකීව වැඩහුන් සේක. එහිදී සුජාතා සිටුව විසින් පිරිනැමූ මියුරු කිරිබත පිළිගෙන තේරුණා නදී තීරයේ වැඩ සිටි 49 පිඩක් කොට වළඳා අදම මම බුදු වේ නම් මෙය උඩුගම් බලා යේවායි ඉටා කිරිබත් පිළිගැන්වූ රත්තලිය ගඟ දිය මත තැබූ විට සිත ලෙසින්ම උඩුගම් බලා ගෙස් දියෙහි ගිලිණ. එය දුටු බෝසතාණෝ බුදුවන බව වඩාත් හොඳින් නිගමනය කරගෙන සවස එතැනින් නික්ම පටන් වෙර වැඩිමට සුදුසු තැනක් සොයමින් ගයා පෙදෙස බලා පිටත් විය.

එහි ඉතා රමණීය වන පෙදෙසක මනාව වැඩුන ඇසතු රුක දැක මෙතැන බුදු වීමට සුදුසු යැයි තුටු සිතින් එහි ලගාවී එම රුක මූල දකුණු දෙසින් සිට ගත්හ. එතැන කම්පා විය. බටහිර දෙසට ලගා විය. එතැන ද කම්පා විය. එතැනින් නැගෙනහිරට ළගා වූ විට “ස්වාමීණි ඔබ වහන්සේ වෙනුවෙන් පහළ වූ මම ඔබ වහන්සේගේ මහානුභාව ගුණ කඳ ඉසිලීමට සමත් වෙමි” කියන්නාක් මෙන් එතැන අකම්පිතව නිහඬ විය. බුදු වීමට මෙතනම සුදුසු යැයි ඉටාගත් මහා බෝසතාණන් ඒ රමණීය ඇසතු රුක් රජුට පිටදී නැගෙනහිර බලා වැඩ හිඳ බලවත් වැර ඉටා භාවනා වැඩිමෙන්, කෙලෙස් මාර, ස්කන්ධ මාර, අභිසංස්කාර මාර, දේවපුත්ත මාර, මව්වු මාරයන පස් මරුන් පරදවා ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ වීමෙන් උතුම්ව සම්මා සම්බුදු බවට පැමිණ වදාළ සේක.

එතැන් පටන් එම ඇසතු රුක ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ යැයි සම්මත වූ අතර ගයාව බුද්ධ ගයාව යැයි සම්මත විය. අතීතයේ ලොව පහළ වූ සියළු බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ ද අනාගතයේ ලොව පහළ වන්නාවූ සියළු බුදුරජාණන්

වහන්සේලාගේ ද බෝධිය පිහිටනුයේ මෙම ස්ථානයේමය. සෑම ලෙසින්ම පාරමී පිරි ඇති සියළු බෝසත් උතුමන් වහන්සේලාටම බුදුබව අත්වන්නේ රුක් සෙවණකදීය.

මෙසේ ලොව තුරා බුදු බවට පත් තමන් වහන්සේ විසින් සත්‍ය අවබෝධ කරගත් බවද, සසර දුකින් මිදුන බවද, සසර සයුර තරණය කොට දහම් ඇස ලබාගත් බවද, අනුන්ට දහම් අවබෝධ කරවීමෙහිලා සමත් බව ද සිහි කරත්ම බුදු සිතට ඇතිවූ උතුරා යන ප්‍රීතියෙන් අනේක ජාති සංසාරය..... යනාදී ගාථා පෙළක් වදාළ සේක්, මේ ජය ශ්‍රී මහා බෝධි සෙවණේදීමය. ඒ බෝධීන් වහන්සේ අවට ගෙවන ලද සත් සති අන්තයේ සහම්පති මහබඹුගේ ඇරයුම් පරිදි මෙම ගැඹුරු දහම් වටහා ගැනීමට සුදුස්සෝ කවුරුදැයි බලා වදාරණ සේක් පස්වග තවුසන් සුදුසු බව දැක වදාළ මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔවුන් වෙසෙන බරණැස ඉසිපතන නම් රමණීය මහා වනයට ඇසළ පුන් පෝදා වන මැද එළිය කරමින් වැඩම කළ සේක.

මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේ වඩිනු දුටු පස්වග තවුසෝ බුදු බව නොලැබ අප වෙත එන්නේ යැයි ඇතිකරගත් සැකය මෙන් කරුණා දී සත්‍ය ක්‍රියා බලයෙන් දුරු කොට මම තොපට දහම් දෙසමි, වදාළ විට පැනවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේ පස්වග තවුසන් ඇතුළු දස දහසක් සක්වලින් පැමිණි දෙව් බඹුන්ට දම්සක් පැවතුම් සුතුර වදාළ සේක. මේ මංගල දහම් දෙසුම නිමාවෙන්ම කොණ්ඩඤ්ඤ තවුස්තුමා සෝවාන්වූ අතර දහ අට කෝටියක් දෙව් බඹුන් සියළු කෙලෙසුන් නසා රහතුන් වහන්සේලා බවට පත්වූ සේක. වන මැද එළිය කරමින් බෝහෝ දෙනෙක් අනාගාමීද සංඝාදාගාමීද සෝවන්ද වූහ.

සත්වයාට සැප හා දුක ලබාදෙන්නේ දෙව් බඹුන් හෝ අන් කිසිවෙක් නොව තමා තුළ පවත්නා සංයෝජන ධර්මයන්ය. මේ දසය තමා තුළ ඇති තාක්කල් සත්වයාට දුක් හා විපත් පමුණුවන අතර ඒවා නිකම්ම නැති නොවන බවත් දැඩි විරියකින් ක්‍රමානුකූලව නිවැරදි මාර්ගයෙහි ගමන් කිරීමෙන් දුරුකළ හැකි බවත් පෙන්වීම සඳහාම මේ දම්සක් පැවතුම් සුතුර වදාළ සේක.

“සංයෝජන” යනු :- සත්වයා සසර දුකෙහි දැඩිකොට යොදන, බදින, ගිල්වන බැවින් සංයෝජනය නම් වේ.
එම සංයෝජන දහයකි. එනම්,
සාක්කාය දිට්ඨි - දැඩි ආත්ම දෘෂ්ටිය
(ජීවිතය පිළිබඳ දැඩි ආශාව)

විවි කිව්වා

- තෙරුවන් ආදි අට තැන සැකය.

සිලබ්බත පරාමාස

- දුක නැති කිරීම පිණිස බාහිර සිල් හා වාත සමාදන් වීම.

කාම රාග

- කාමුක නැගීම (පස්කම් සැපෙහි ගිජුවීම)

ව්‍යාපාදය

- නපුරු දුෂ්ට චේතනා යන මේ පහ ලාමකවූ කාම ලෝකයට අදින බැවින් ඕරම්භාගිය සංයෝජන නම් වේ.

රූප රාග

- රූපාවචර බහුලොව කෙරෙහි ආශාව.

අරූප රාග

- අරූප බහුලොව කෙරෙහි ආශාව.

මාන

- තමන් හා අනුන් ගැන සසඳමින් මැනීම.

උද්දච්ච (කුක්කුච්ච)

- සිතේ නොසන්සුන් බව හා පසුතැවිල්ල.

අවිද්‍යා

- සත්‍ය සසර නොදැනීම යන මේ පහ බහුලොව වෙත උඩට අදින බැවින් උද්ධම්භාගිය නම් වේ.

මේ දස සංයෝජන නැමති දරුණු බැම් කඩා සිඳි බිඳ දමා සදා ශාන්ති සුවය ලබාගත් හැටි වක්ඛං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි විජ්ජා උදපාදි, ආලෝකෝ උදපාදි, යනුවෙන් මහා කරුණාවෙන් දක්වා වදාළ සේක. මෙහි “වක්ඛං උදපාදි” යනු 1.2.3 යන සංයෝජනයක් කඩා දැමීමෙන් පළමු දහම් අවබෝධය වූ සෝවාන් විමෙන් ලොචතුරා නිවන් සුව අවබෝධ කිරීමය. “ඤාණං උදපාදි” යනු 4.5 යන සංයෝජන දෙක සියුම් කිරීමෙන් සකාදගාමී දෙවැනි ලොචතුරු නිවන් සුව අවබෝධ කිරීමය. “පඤ්ඤා උදපාදි” යනු 4.5 යන සංයෝජන දෙක සපුරා නැති කිරීමෙන් සදහටම කාම ලෝකය හැර දැමීමේ සුවය වන අනාගාමී ලොචතුරු නිවන් සුව අවබෝධ කිරීමය. “විජ්ජා උදපාදි” සත්වයන් විපතට හෙලන්නා වූ 6.7.8.9.10 යන සංයෝජන සියල්ලම විනාශ කර දමා සිව්වැනි අරහත් ලොචතුරු මගින් අමාමහ නිවන් සුව අවබෝධ කිරීම

සිදුවන්නේ යයි වදාළ සේක. “ආලෝකෝ උදපාදි” යනුවෙන් වදාලේ අනුත්තර සම්බෝධ ඤාණ නැමති සම්මා සම්බුදු නුවණයි. එය සවැදැරුමය.

එනම් :-

1. ඉන්ද්‍රිය පරෝපරියන්ති ඤාණ
2. ආසයානුසය ඤාණ
3. යමක පටිභාරිය ඤාණ
4. මහා කරුණා සමාපත්ති ඤාණ
5. සබ්බඤ්ඤාන ඤාණ
6. අනාවරණ ඤාණ

1). ඉන්ද්‍රිය පරෝපරියන්ති ඤාණ :- යනු මොහුගේ ශ්‍රද්ධාව බලවත්, මොහුගේ ශ්‍රද්ධාව දුබලය, මොහුගේ චීර්ය දුබලය, මොහුගේ සිහිය බලවත්ය, මොහුගේ සිහිය දුබලය, මොහුගේ සමාධිය බලවත්ය, මොහුගේ සමාධිය දුබලය. මොහුගේ නුවණ බලවත්ය, මොහුගේ නුවණ දුබල වන්නේ යයි බලා වදාරා දහම් දෙසා අමා මහා නිවන් දැක්වීමෙහි පොහොසත් වූ ඉදුරන්ගේ බලවත් බව හා දුබල බව දන්නා නුවණින් යුක්ත බවය.

2). ආසයානුසය ඤාණය :- යනු දිග සසර බොහෝ කල් පුරුදු වී ඇති ඒ ඒ සත්වයන්ගේ සිත්හි සැඟවී පවත්නාවූ මිසඳුටු අදහස්ද කාම,කෝප, පළිගැනීම්, හිංසා කිරීම් ආදි ලාමක අදහස්ද කර්ම විපාක හේතු ඵල නාම රූප මිසඳුටු ආදිය සත්‍ය වශයෙන් දන්නා බැවින්, මේ මේ කෙලෙස් (සිත්හි කිලිටු) අධික වීමෙන් මෙ සත්වයා රාග (ඇලීම්) චරිත වන්නේය. මොහු දොස් (ගැටීම්) චරිත වන්නේය. මොහු මෝඩ (මෝහ) චරිත වන්නේ යයි ඒ ඒ අයගේ චරිත අනුව බලමින් දහම් දෙසා අමා මහ නිවන් දැක්වීමෙහි පොසත් වූ ආසය හා අනුසය දන්නා නුවණින් යුක්ත වන බවය.

3). යමක පාටිභාරී ඤාණ :- යනු බුදු සිරුරෙන් ගිනි දැල් දහර දිය දහරද සවණක් බුදු රැස්ද තුන් ලෝ පුරා විහිදුවමින් පෙළහර පා අමා මහ නිවන් දැක්වීමෙහි පොහොසත් වූ” යමක මහා පෙළහර පානා නුවණින් යුක්ත වන බවය.”

4). මහා කරුණා සමාපත්ති ඤාණං :- යනු උදය කාලයේ දොලොස් කෝටි ලක්ෂ වාරයක් මහා කරුණා සමවතට සම වැද ඉන් නැගී සක්වල සීමාව පටන් විහාර දොරටුව දක්වා මුළු ලොව බලා වදාරා, එසේම සවස් කාලයෙහි දොලොස් කෝටි ලක්ෂ වාරයක් මහා කරුණා සමවතට සමවැද ඉන් නැගී විහාර දොරටුව පටන් සක්වල සීමාව දක්වා මුළු ලොව බලා වදාරා අනන්ත ලෝ

වැසි සත්වයන්ගේ දුක් ගිනි නිවීමට මා හැර වෙන මවක් මෙහි නැත. මා හැර වෙන පියෙක් නැත. මා හැර වෙන මිතුරෙක් නැතයි අසුනව ආකාරයකින් මහා කරුණාව උපදවා විවිධ අයුරින් අමා මහ නිවන් දැක්වීමෙහි පොහොසත් වූ මහා කරුණා සමාපත්ති නුවණින් යුක්ත වන බවය.

5). සබ්බඤ්ඤා ඥාණං :- යනු සංස්කාර, විකාර, ලක්ඛණ, පඤ්ඤාත්තිය, නිර්වාන යන පංචවිධ ඤෙය්‍ය මණ්ඩලය (දතයුතු තාක් සියළු දහම් දතයුතු තාක් සියළු අයුරින් අතට ගත් නෙල්ලි ගෙඩියක් හෝ පළිගු බෝලයක් බලන්නා සේ) කිසිවකුගේ උපදේශයක් නොමැතිව තමන් වහන්සේ විසින්ම පිරු පාරමී බලයෙන් මනා ලෙස දැන වදාළවූ “සියල්ල දන්නා නුවණින් යුක්ත වන” බවය.

6). අනාවරණ ඥාණං :- යනු දතයුතු දේ යම්තාක් වන්නේද එපමණටම බුදු නුවණ පවත්නා බැවින් කිසිවක ආවරණයක් පැකිලීමක් නොදැනීමක් නොවන්නා සේ දතයුතු දේ සියළු ආකාරයෙන්ම මතුකර පැහැදිලි කර දෙමින් දැකීමට පෙනීමට සලස්වන බැවින් ඒ ඒ සත්වයන්ගේ චරිතාදියට සුදුසු පරිදි විවිධ ආකාරයෙන් අමාමහ නිවන් දැක්වීමෙහි පොහොසත් වූ අනාවරණ නුවණින් යුක්ත වන බවය.

මෙසේ දෙවියන් බඹුන් මරුන් සහිත ලොව අන් කිසිවෙකුට පොදු නොවූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේලාටම උරුම වූ මේ අසාධාරණ ඥාණසයෙන් යුක්ත වූ මගේ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට මම නමස්කාර කරමි මගේ නමස්කාරය වේවා....! මේ දම්සක් සුතුර දේශනාව නිමාවෙන්ම දෙව් බඹුන්ගේ ආලෝකයටත් වඩා බබලන අගනා එළියක් එම වනයෙන් පිටවී මුළු ලොව පුරාම පැතිර ගියේය.

ඉන්පසු නොයෙක් අවස්ථාවල මහා කාරුණික බුදුපියාණන් වහන්සේ වන මැද විවිධාකාරයෙන් එළියකල අතර එදා පළමු වරට මහා කාරුණික බුදු පියාණන් වහන්සේ හෙළදිව බිංතැන්නේ මහවැලි ගඟ අසබඩ පිහිටි මහා වන මැදට ගුවන් ගැබින් පහළ වූ පුන්සඳ මඩලක් සේ සවණක් බුදු රැස් එළිය විහිදුවමින් වැඩි සේක.

පැවදි වීම ජීවනෝපායක් නොවේ. “අඤ්ඤාති ලාභපතිසා - අඤ්ඤා නිබ්බාන ගාමිනි”

යනාදී වශයෙන් ලාභ සෙවීමේ පිළිවෙත අනෙකක් බවත් නිවන් සෙවීමේ පිළිවෙත අනෙකක් බවත් ශ්‍රාවක වූ භික්ෂූන් වහන්සේ විසින් මේ දෙපැත්ත ගැන මනාලෙස අවබෝධ කරගෙන ලාභ සෙවීම හැර දමා ත්‍රිවිධ විවේකය වැඩිමෙහි යෙදිය යුත්තේය. ලාභ කීර්ති ප්‍රශංසා සොයන්නාවූන්ට නිවන් පිළිවෙතෙහි යෙදිය නොහේ. එසේම නිවන් පිළිවෙතෙහි යෙදෙන්නන්ට ලාභ දිය සෙවිය නොහේ.

ලාභ සෙවීමේ අදහසින් අරණ්‍ය ගත වන්නහුට සතර අපා දොර විවරය. ආරඤ්ඤාදී ධූත ගුණ වැඩීම සඳහා අරණ්‍ය ගතවන්නහුට බලාපොරොත්තු රහිතව දැහැමින් ලැබෙන සත්කාරය පිළිගැනීමෙන් වරද නැති අතර එය සබ්බත්ථාරීන් වහන්සේලා සමඟ බෙදා ගැනීම සුදුසු වන්නේය. කිරිබත් බඳුනෙහි ඇඟිලි කෙළින් කර අත ඔබා එලෙසින්ම අත උඩට ඔසවන අයට කිරිබත් ගත නොහැකිය. කිරිබත් ගතහැකි වන්නේ ඇඟිලි වක්කොට අත ඔසවන අයටයි. එමෙන්ම කුහනා ලපනාදී ලාමක පව් කරන්නහුට ලාභ ගලාගෙන එන බවත්, විස්තරාත්මකව දක්වා තිබේ.

මේ කාරණය මනා ලෙස වටහාගෙන පැවිදි වූ බුද්ධ ශ්‍රාවක භික්ෂුව විසින් දිවි ගියද අධාර්මික ලාභ නොපතන්නේය. රෝගීවූ සැරියුත් මහා ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් වචනයෙන් ලද බෙහෙත පවා ඉවතලූ සේක. මේ නිසා බුද්ධ ශ්‍රාවක භික්ෂූන් වහන්සේලා මායාකාරයකු නොවී, ඇස් තිබියදී අන්ධයකු සේද, නොගොළුව ගොළුවකු සේද, නොබිහිරිව බිහිරකු සේද, විසිය යුතු යයි මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ විසින් වදාළ සේක. සිටු සැප හැරදමා සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ ලග පැවිදි වූ තිස්ස ස්වාමීන් වහන්සේ සැවත් නුවරින් යොදුන් සිය ගණනක් ඇත මහ වනයට පිවිස ත්‍රිවිධ විවේකයම අගයමින් වැඩ වෙසන තැනට දහසක් සඟ පිරිස සමඟ අසූ මහා ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා එහි වැඩම වූ පසු මහා කාරුණිකයන් වහන්සේන් එහි වැඩමවා, තිස්ස මෙහි අලි, කොටි, වලස් ආදී වන සතුන් හඬ නඟන විට ඔබ බියවන්නේ දැයි ඇසූ සේක. ස්වාමීනි මට බියක් නොව අරණ්‍ය සංඥ්ඤාවෙන් යුත් සතුට උපදී යයි පැවසූ සේක. ඒ මහා වන මැද එළිය කරමිනි මේ තිස්ස ස්වාමීන් වහන්සේ පිණ්ඩපාත දායක තිස්ස කියාද, කම්බල දායක තිස්ස කියාද, ආරඤ්ඤා තිස්ස කියාද නම් හතරකින් හැදින්වේ. (විස්ථර දැනගනු කැමැත්තෝ ධම්ම පදවිය කථා බලා වර්ගය බලන්න)

මහා කප්පිත රජතුමා දුටු වන මැද එළිය

බුදු සසුනෙහි පැහැදී රජ සැප හැර දමා දහසක් ඇමතිවරු පිරිවරාගෙන පැවිදිවීම සඳහා පිටත්ව යන විට අතර මඟදී හමුවූ මහා වන මැද නුග රුක මුදුනෙන් දිස්වූ නීල පීතාදි සවණක් පැහැති බුදු එළිය එම පිරිසගේ සැදැහැසිත් ඔපවත් වීමට හේතුවිය.

ඒ සැම දෙනාම එතනදීම බුදු බණ අසා එවලේම පැවදිව එහිදීම රහත්වූහ. ඉන්පසු මහා කප්පිත ස්වාමීන් වහන්සේ අරණ්‍ය තුලදීත්, රුක් සෙවණෙදීත්, හිස් ගෙය තුලදීත්, අනේ සැපයී අනේ සැපයී කියමින් උදන් ඇතුළු සේක් . එදා රජ මැදුරෙන් නොලද සැපයක් පැවදි වීමෙන් පසු වනය තුලත් සුමිහිරි පිවිතුරු උතුම් සුවය ලද බැවින් වන මැද එළියෙන් සැනසුම ලබා උදන් ඇතුළු උතුමෝ තවත් අපමණය.

උත්තරීතර සමාජ සේවකායාණෝ

අප මහා බෝසතානන් වහන්සේ මව් කුසින් බිහි වීමේ පටන් නිරූපාදිසේස පිරි නිවන් දක්වා ජීවිත කාලය බෙහෙවින් ගෙවී ඇත්තේ වනගතවය. සල් උයනේ උපන් මෙතුමා රජ සැප හැර දමා නික්ම ගියේ වනයකටයි. පැවිදි වූයෙන් වනයකයි. මංගල දහම් දෙසීමත් වනයකයි. මංගල වස් විසීමත් වනයකම වූ අතර වැඩි කලක් වැඩ විසූ තැන් අනුව බැලීමේදී ජේතවනාරාමය නම් ජේත නැමති රජ කුමරුගේ රෝපිත වනයයි. වේළුවනාරාමය නම් බිම්බිසාර රජතුමාගේ රෝපිත වනයයි. රෝපිත වනයක් යයි හඳුන්වන්නේ, ක්‍රමනුකූලව ගස් සිටුවා ඇති මනරම් වනයයි.

බරණැස ඉසිපතන මීගදාය, පාරිලෙය්‍ය වනය, ගෝසිංග වනය අන්ධ වනය ආදිය ඉබේ හට ගත් බැවින් ඒවා ස්වයංඡාත වනයෝය. මෙවැනි තැන්වල විවේක සුව අගයමින් වැඩ සිටි බුදු රජාණන් වහන්සේ මහා කරුණාව දෙවි, බ්‍රහ්ම, රජ, සිටු, උගත්, ධනවත් ප්‍රභූන්ට පමණක් නොව සුනීත වැනි අහිංසක සැබොල් දරුවන්ටත් එක සේම වූහ.

දිනක් සඟ පිරිස සමඟ වන මැද පාරකින් වඩිද්දී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉදිරියට දුබල වූ ඇතින්තක් දනින් වැටී ගුරු ගුරු ගා හඬන්නට විය. සියල්ල දත් මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ ඇය නැගිට යන කුරුම වැඩ සිටි සේක. විහාරයට වැඩි සඟ පිරිස රැස්වී ඒ ගැන සාකච්ඡා කරමින් සිටින අතර එතැනට වැඩමවූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ මහණනි මේ කුමන කපාවක් දැයි ඇසූ විට

අර ඇතින්න කුමක් කීවේ දැයි අප නොදත් බව කියමින් සිටියෙමු.

ඇය කීවේ මහා දුක් ගැනවිල්ලකි. ඇට මා පිහිට විය යුතු යයි වදාරා රජ මැදුරට වැඩි සේක. වහාම අසුන් පතවා වඩා හිඳුවාගත් රජතුමා බුදුන් වැද ස්වාමීනි, කුමක් සඳහා වැඩියේ දැයි ඇසූවිට හද්දවතිකා ඇතින්න කොහිදැයි අසා වදාල විට වයස් ගත වූ ඇය කැලේට හැරියේ යැයි කීවාය. මහ රජ අද මා පිඬුසිගා වඩිද්දී මා වෙත පැමිණ දණින් වැටී හඬමින් මා වූටි කාලයේ සිට රජ බොජුන් කමින් රාජ සේවය කළ මා නාකි වූ පසු කැලේට දැමූ දා සිට දිය බිඳකුන් දැන් මට නැත. මේ ගැන කිව යුතු අත් කෙනෙකුත් නැතැයි හඬමින් පැවසූ බව වදාරන්නට වහා ඇත් ගොවුවන් කැඳවා හද්දවත්තිකාව වහාම ගෙනැවිත් පෙරට හොඳින් වඩා ඇය පෝෂණය කරන ලෙස නියම කළහ. ඇය දිවි ඇති තාක් සැප ලැබූහ.

තවත් දිනක් මහ මුගලන් සමීදුන් සමඟ වැඩි බුදු පියාණන් වහන්සේ සැරියටි වාරුවෙන් කුඩු ගැසී ගමන් කරන සැබෝල් මහැලි අම්මා කෙනෙක් ඉදිරියේ සිට ගත්හ. මුගලන් සමීදු ඒ මැහැලි අම්මා අමතා මේ සවනක් බුදු රුසින් බබලන්නේ කවුදැයි ඇසූ විට අනේ මේ කවුදැයි මා නොදනිමි. මේ තරම් මහා කාරුණික බුදු පියාණන් වහන්සේ වදින්නැයි වදාල විට සැරියටිය පසෙක දමා වැඳ වැටිණ. ඒ අසල සිටි ගවදෙනෙක් ඇත මරා දැමූහ. අපා ගතවීමට සිටි ඒ මැහැලි අම්මා එම පිනෙන් දෙවි ලොව උපන්න. අතීත, අනාගත, වර්ථමාන යන තුන් කාලය දන්නා වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ විසින් බුදු සවිවන්ට වදාළේ මහණෙනි ඔබලාට සිව් පසයෙන් උවටැන් කරන සැදැහැතියන්ට උපරිම වශයෙන් ඔබලා විසින්ද සමාජ සේවයක් කළ යුතු වන්නේය. ඒ කුමක්ද? සතර සංවර ශීලයෙහි පිහිටා සමට විදසුන් බවුන්හි යෙදෙමින් ශීල,සමාධි,ප්‍රඥ යන මේ බුදු සසුන රැක ගැනීම උතුම් වන්නේය.

නාම රූප දැකීමේ ඇති අගය

මුල සිටම විදර්ශනා භාවනා වැඩිමේදීත්, සමට භාවනාවෙන් ධ්‍යාන ලබා එය විදර්ශනාවට හරවා භාවනා වැඩිමේදීත් නාම රූපයන්ගේ ස්වාභාවය වැටහෙන්නේය.

තෝප්පියකින් හෝ එවැනි සැහැල්ලු දෙයකින් පූස් පැටවෙක් වැසුවොත් උභය තල්ලු කර එහා මෙහා යයි. එය තුල සතෙක් ඇති බව නොදත් වූටි ළමුන් ඒ තොප්පිය තනිවම ඇවිදිනවා යැයි

සිතමින් විනෝද වන්නෝය.

එමෙන්ම භාවනාවෙන් සමාධිය නොලත් අසමාහිත අය කය පමණක් ක්‍රියාකරන්නේ යැයි වරදවා තේරුම් ගන්නේ අර තොප්පිය තනිවම ඇවිදිනවා යැයි කියන වූටි ළමුන් සේය.

යම් විටෙක යමෙකුට බියකරු පස් කඳෙහි ඇති තතු (නාම රූප) පිරිසිදු දන්නා නුවණ පහළ වුයේ නම් එදාට අර තොප්පිය තුළ සතෙක් සිටින බව දුටුවාක් මෙන් සිතට අනුව කය ක්‍රියා කරන බව ඉතා පැහැදිලිව වැටහෙනවා පමණක් නොව සිතෙහි ඇතිවන ඇලීම හා ගැටීම් ආදී අකුසල් සිතිවිලි ඇත්වීමෙන් සිතට පුදුම සැහැල්ලුවක් ද දැනෙනවා ඇත. ඒ නිසා සෑම කෙනෙක්ම භාවනා වැඩීමට ඉටා ගනිත්වා.

වනගතය එළිය වන්නේ බවුන් වැඩීමෙනි.

පෙර කිස : භාවනා ඇරඹීමට පෙර මෙහි දැක්වෙන කරුණු අට වෙන් වෙන් වශයෙන් ඉටුවිය යුතුය.

1. තිසරණ සහිත පිරිසිදු සීලයෙහි පිහිටා තෙරුවන් වැදීම, අනන්ත ගුණ සම්පන්න සියළු සම්බුදු රජාණන් වහන්සේලාටද, සදහම් රත්නයටද, දහමට අනුකූලවත් මහා සඟ රුවනටද මාගේ නමස්කාරය වේවා කියා හෝ කැමති නම් පුරුදු ලෙසින් වන්දනා කිරීමද වරද නැත.

2. බුදු ගුණ සිහිකිරීම :-

භාවනාවේ මූලික අරමුණ සමාධියයි. භාවනා වාක්‍ය දික්වීමෙන් සමාධිය ඇත් වන බවත්, වැකිය කෙටිවීමෙන් සමාධිය ළඟාවෙන බවත් පැහැදිලිය. කසිණාදී සමථ භාවනාවන්හිදීත්, යොදා ඇත්තේ කෙටි වැකියක් බැවින් මේ කරුණු පැහැදිලි වන බැවින් මෙහි යොදා ඇත්තේ ද කෙටි වැකියෙනි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ අනන්තයි. අනන්ත ශීල, අනන්ත සමාධි, අනන්ත ප්‍රඥා, අනන්ත බල ආදී අසීමිත ගුණ සමුදායක් ඇති බැවින් සියල්ලම පිළිකර “බුදු ගුණ අනන්තයි, බුදු ගුණ අනන්තයි” යනුවෙන් මෙනෙහි කරන්න. (සිතන්න) මෙසේ බවුන් වඩද්දි බාහිර වෙනත් දෙයක් මතක් වේ නම් ” අනන්තයි, අනන්තයි” වේගයෙන් සිතත්ම සිතේ දිවිම නවතී. එවිට නැවතත්” බුදු ගුණ අනන්තයි” යනුවෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ඉක්මණින් ප්‍රතිඵල ලැබේ.

3. මෙත් භාවනා :-

මෙත් වැඩීමේ වැකි සතරෙකි. ඒ සිව් දෙනෙකුටයි තම

තමන්ට ගැලපෙන්නක් තෝරා ගැනීම සඳහා ඒ වැකි 4 මෙහි දැක්වේ.

1. මම සුවපත් වෙමිවා !
2. මම නිදුක් වෙමිවා !
3. මම වෛර නැති වෙමිවා !
4. මම තරහ නැති වෙමිවා !

යනු ඒ සිව් වැකියෝය. මෙයින් තමන් කැමති වැකියක් තෝරාගන්නේ මෙසේය. එක වැකියක් 25 වාරයක් මෙනෙහි කර එය නවතා දෙවැනි වැකියද 25 වාරයක් වඩන්න. එය නවතා 3 වන වැකියද 25 වාරයක් වඩන්න. එය නවතා 4වන වැකියද මෙනෙහි කරන්න. මෙසේ වැකි 4ම 25 වාරයක් බැගින් මෙනෙහි කළ පසු තම සිතට වඩාත් හොඳින් ගැලපෙන වැකිය පමණක් ගෙන සෙසු වැකි තුනම හැර දමන්න. තමන්ට ගැලපුනේ “මම සුවපත් වෙමිවා” යන වැකිය නම් මම සුවපත් වෙමිවා, මම සුවපත් වෙමිවායි කැමති වේලාවක් තමන්ට මෙන් වඩා එම සිත සියළු සත්වයන්ට හැරවීමේදී පමණක් (මා මෙන්ම) යනු තමාගෙන් සියළු සතුන්ට හැරවීමේ දී පමණක්ම මෙනෙහි කළයුතු බව සලකන්න.....! යමෙකුට මේ ක්‍රමයෙන් සමාධිය නොලැබේ නම් හිතවත් මැදහත් වෛරින් හට වෙන් වෙන්ව මෙන් වැඩිය යුතුය.

4. පිළිකුල් භාවනා :-

මේ ශරීරය කුණු ගොඩවල් 32 කින් සෑදී පිරි ඇත්තේය. මේ කය මලකුණක් බවට පත්වෙන නොමල මල කුණකි. කෙස් පිළිකුලයි, නිය පිළිකුලයි, දත් පිළිකුලයි, හම පිළිකුලයි, ලොම් පිළිකුලයි, යනාදී වශයෙන් 32 කුණපයන්ගෙන් තමන්ට ගැලපෙන එක් කුණපයක් පමණක් ගෙන පහත දැක්වූ ලෙසින් “පිළිකුලයි” යනු යොදා මෙනෙහි කළ යුතුය. (සම්,මස්,ඇට,නහර,ඇට මිදුළු,වකුගඩු,හදවත්,අක්මා,දළඹුව, බඩදිව, පෙනහැලි, බඩවැල්, අතුනු බහන්, උදරය, අසූව්, හිස්, මොල, පිත, සෙම, සැරව, ලේ, දහඩිය, මේද තෙල්, කළු, වසා තෙල්, කෙළ, සොටු, සඳ මිදුලු, මුත්‍ර) යන කුණපයන්ගෙන් අප සිරුර සෑදී ඇති බැවින් මේ කය පිළිකුල්ය මේ කය පිළිකුල්ය !! මේ කය පිළිකුල්ය !!!

5. මරණය සිහිකිරීම :-

මා උපන්නේ මැරෙන්නටයි. මගේ ජීවිතය මරණයට පත්වන්නේය. ජීවිතය අනියතයි මරණය නියතයි. ! ජීවිතය අනියතයි මරණය නියතයි !! ජීවිතය අනියතයි මරණය නියතයි !!! යනුවෙන් මෙනෙහි කරන්න.

6. සමාව ගැනීම :-

අනන්ත සසර පටන මේ මොහොත දක්වා ලොව පහළ වූ

සම්මා සම්බුදු, පසේ බුදුවරු, මහරහත් වහන්සේලා කෙරෙහිද, උතුම් ධර්ම රත්නය කෙරෙහිද, උතුම් සඟ රුවන කෙරෙහිද, මව් පිය ගුරුවරුන් කෙරෙහිද සිත, කය, වචන යන තිදොරින් කිසියම් වරදක් සිදුවී ඇත්නම් ඒ සියළු වරදට සමාව දෙන සේක්වා !

7. ජීවිත පූජාව :-

බුද්ධ ධර්ම සංඝ යන තෙරුවන්ටත් භාවනා නිවැරදිව කියා දෙන ගුරු උතුමන්ටත් මාගේ ජීවිතය පූජා කරමි පූජා වේවා !

8. අධිෂ්ඨානය :-

සතර අපා දුක් බියකරුය දරුණුය. එම අපා දුකට හෙලන සසර දුක් වැඩි කරන පාප සිතුවිලි මා වෙත පහළ නොවේවා, මගේ ඇස්, කන්, නාස්, දිව, කය, සිත යන සදොරින් පිට අරමුණක් ඇතුළු නොවේවා මගේ සිත හුස්ම අරමුණ පමණක් ගනිවා, හුස්ම අරමුණෙහිම සිත පිහිටාවා වහ වහාම මගේ සිත එකඟ වේවා, සමාධි ගත වේවා, ධ්‍යාන සිත් පහළ වේවායි ඉටාගෙන භාවනා ඇරඹිය යුතුය.

ඇතම් යෝගීන් බුදු ගුණ ආදි ආරාක්ෂා භාවනා 4ක් වැඩිමෙන් තොරව හඬ නගා කීමට පුරුදු වී ඇතත් එය භාවනාවක් නොවේ. ආරක්ෂාව සැලසෙන්නේ එයද භාවනාවක් වශයෙන්ම වැඩිමෙනි. එබැවින් මෙහි දක්වා ඇති මෙන් භාවනා, පිළිකුල් භවනා, මරණ සති භාවනා, බුදු ගුණ භාවනාවෙහි දැක්වූ ලෙසින්ම සපුරා ගනින්නවා.

අනාපාන සති භාවනාව

කිසිවකුට තමන් භාවනා කරන්නකු බව නොකිය යුතු අතර භාවනා වඩන්නකුට වුවද කිවයුත්තේ අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් ඇතොත් පමණක් බව මතක තබා ගත යුතුය.

අරණය, රුක් මුල, හිස් ගෙය ආදි විවේක ඇති තැනකට ගොස් පිරිමි පක්ෂය දෙදණ දෙපසට යන සේ වාඩිවීමද, වනිතාවෝ දණ දෙක ඉදිරියට නමා වාඩිවීමද බවුන් වැඩිමට සුදුසු ක්‍රමයකි. එසේ වාඩි වී උඩුකය කෙළින් තබා වැදගෙන යට දැක්වූ පරිදි පෙර කිස නිමවා වමත මත දකුණත තබා ඇස් පියාගෙන සිහියෙන් සහ නුවණින් යුක්තව ආශ්වාස :- එන හුස්ම ගැනත්, ප්‍රස්වාස :- යන හුස්ම ගැනත් සිත යොමු කරන්න.

එන යන හුස්ම තමන්ට නාසයේ අග හෝ තොල් අග හැපෙන බව දැනේ නම් එතනට සිත යොමු කරන්න. දැන් එන යන හුස්ම

හැපෙන තැන පැහැදිලිව දැනෙයි. අස්සාස :- හුස්ම ගැනීම. පස්සාස :- හුස්ම හෙලීම මෙම භාවනාවේදී අස්සාස පස්සාස කියා හෝ එනවා යනවා කියා හෝ තමන්ට පහසු වචනයකින් එන යන හුස්ම නිවැරදිව මෙනෙහි කළ යුතු අතර ඕනෑකමින්ම හුස්ම ගැනීම හෝ හෙලීම නොකළ යුතුය. වාඩිවී උඩුකය කෙළින් තබාගෙන යට දැක්වූ පරිදි ස්වාභාවයෙන් සිදුවන අස්සාස පස්සාස භාවනා වඩා පුරුදු වූ පසු ඉඳගෙන, සිටගෙන, සක්මන් කරමින්ද ඊට නිදාගෙනද යන මේ සිව් ඉරියව්වෙන්ම භාවනා වැඩිය හැකිය. දක්ෂ නියමුවා ගුවන් යානය උස් අහසට නැංවීමට පෙර පොළොවෙහි අදි වේගයෙන් පදවා ටිකෙන් ටික පිළිවෙළින් ගුවන් ගැබක නංවන්නාක් මෙන් භාවනා වැඩිමේදී යෝගියාද පිළිවෙළින් උපදෙස් අනුගමනය කරමින් විරූ හා සමාධිය සමඟ තබාගෙන භාවනා වඩා ධ්‍යාන සුවයට සම වදින්නේය. උපදෙස් අනුව භාවනා වඩන පෙර පින් ඇති සත්පුරුෂයන්ට මුල් භාවනාවෙන්ම දියුණුව ලැබෙන්නේය.

මෙසේ කලක් භාවනා වඩන කළ සිත කය දෙදෙනාගේ තැන්පත්කම (සමාධිය) දියුණු වීමෙන් හුස්මද සියුම් වෙමින් අඩුවී යාමෙන් හුස්ම නැවතුනාක් මෙන් දැනෙන්නට පුළුවන. එසේ වූ විට බිය නොවිය යුතුය.

හුස්ම නැවතුනා නොවේ. පෙරසේ තදින් හුස්ම යාම ඒම අඩු කමින් දැනෙන ගතියකි. දැන් යෝගියා විසින් වඩාත් සිහියෙන් හා නුවණින් ඒ සියුම් හුස්මද පවත්නා ආකාරය සිතින් විමසමින් පෙරසේ මෙනෙහි කළ යුතුයි.

ඒ සියුම් හුස්මද හසු කරමින් භාවනා වඩන විට රිදී දම් වැල්, සුදු පුළුන්, සුදු වළාකුළු, මුතු වැල්, තරු පෙළ, ආදී බබළන දෑ, සිතට පෙනෙයි. ඇතමෙකුට ඒවා තමා ඉදිරියේ තිබෙන්නාක් මෙන්ද, ඇතමෙකුට ඒවා නාසයෙන් එහා මෙහා යන්නාක් මෙන්ද දැනෙයි. යම් ලෙසකින් ඒ බබළන එළියත් සමග සත්තුද, කඳු, හෙල්, ගංගා, ඇළ, දොළ, ආදිය පෙනේ නම් සත්තු ආදිය නොපෙනී ආලෝකය පමණක් පෙනේවායි ඉටා ගත යුතුයි. ආලෝකය පමණක් පෙනේ නම් ඒ ආලෝකය තිබියදීම හොඳින් භාවනා වඩන්න.

එසේ වූයේ මෙම භාවනා බලයෙන් කෙලෙස් (සිතෙහි කිළුටු) යටපත් වීමේ සිත පිරිසිදු වී ඔප වැටීමෙන් සිතට දැනෙන ස්වභාවයක් මිස ඇති දෙයක් නොවේ. මෙයට පටිභාග නිමිත්ත යයි කියනු ලැබේ. (විදර්ශනා භාවනාවේදී ද සමාධිමත් සිතට මුළු පළාතම ආලෝකය පැතිරී ඇති බව ඇතමුන්ට පෙනේ.)

නීවරණ දුරුවීම හා ධ්‍යානාංග පහළ වීම

නීවරණ යනු කුසලය, ධ්‍යානය, ඥාණය ඇතිවීමට ඉඩනොදී නිවන වළක්වන ගතියකි. එම නීවරණ 5කි.

1. කාමාශාව
2. කෝපය
3. කම්මැලිකම
4. නොසන්සුන්කම : පසුතැවිල්ල
5. සැකය යනුයි.

මේ පස් දෙනා නිවන් දැකීමේදී සපුරා විනාශ කළ යුතු අතර, ධ්‍යාන ලැබීමේදී ඒවා දුරලිය යුත්තේ ධ්‍යාන සිත් ලබා ගැනීම සඳහාය.

ධ්‍යානාංග පහළ වීම

1. විතක්ක :

දැන් මගේ සිත ආලෝක අරමුණට යන්නේය. නගින්නේ යයි යෝගියාට වැටහෙන්නේය. එසේ වූයේ කම්මැලි කම දුරලා භාවනා වැඩීමේ බලයෙනි.

2. විචාර :

දැන් මගේ සිතට භාවනා අරමුණෙහි සැටි පිරිසිදුව පෙන්වා දීම පිණිස එම අරමුණේම කැරකෙන්නේ යැයි වැටහෙන්නේය. එසේ වූයේ භාවනා බලයෙන් සැකය දුරලීමෙනි.

3. ප්‍රීති :

දැන් මාගේ සිතට කිසි කලෙක නොලත් ප්‍රීතියක් සතුටක් ඇතිවියයි තමන්ටම වැටහෙන්නේය. එසේ වූයේ වනයක් පැරෙන්නාක් මෙන් සිත දූෂ්‍ය කරවන කෝපය භාවනා බලයෙන් දුරැලීමෙනි.

4. සැපය :

දැන් මාගේ සිතට මින් පෙර කිසිදාක නොලත් සැපයක්, සනීපයක් ඇතිවී යැයි තමන්ටම වැටහෙන්නේය. එසේ වූයේ සැපය නැති කරන නොසන්සුන්කම හා පසුතැවිල්ල භාවනා බලයෙන් දුරැලීමෙනි.

5. ඒකග්ගතා :

(එකඟ බව) දැන් මාගේ සිත භාවනා අරමුණේම තැන්පත්ව පවතින්නේ යැයි තමන්ටම වැටහෙන්නේය. එසේ වූයේ භාවනා බලයෙන් කාමාශාව දුරැලීමෙනි.

අසුවී කා පුරුදු වූ සුතබයාට මිහිරි වූ ප්‍රණීත වූ රස බොජුන් කමින් සිටියදී අසුවී ගඳ දැනුනොත් මියුරු බොජුන් හැර දමා අසුවියට දුවන්නාක් මෙන් පුහුදුන් යෝගියාගේ සිතද මිහිරි වූ භාවනා රසය විඳිමින් සිටියදීත් සසර පුරුදු වූ භාවනා රසය විඳිමින් සිටියදීත් සසර පුරුදු වූ පස්කම් රසයට ඇතම් විට දුවන්නේය. සවි ඇති දම්වැලකින් සවිමත් ලෙස බැඳ දැමූ විට ඒ බලු කුණු ගඳට යා නොහැකි වන සේ භාවනා බලයෙන් සිතේ එකඟකම නවත්වා තැබීමේ ශක්තිය දියුණුවූ පසු අර කාමුක කුණු ගොඩවල් වෙත යාම නවතින්නේය.

මෙසේ,

1. භාවනා අරමුණට සිත නැගීමය.
2. එහිම සිත කරකැවීමය.
3. එහිම සිත පිනවීමය.
4. එහිම සිත සැපවත් කිරීමය.

5. එහිම සිත තැන්පත් කිරීමය යන මේ වැඩ පහම දැන් සිදුකරමින් පවතී. මේ අවස්ථාව ධ්‍යාන පහළ වීමට ඉතා කිට්ටු බැවින් මීට උපචාර ධ්‍යාන අවස්ථාව යැයි කියනු ලැබේ.

තවම ධ්‍යාන සිත පහළ වූයේ නැත. දැන් සාමාන්‍යයෙන් සිත තැන්පත්ව ඇතත් හොඳටම තැන්පත් වූයේ නැති නිසා භාවනා අරමුණෙහි සිත වැටෙමින් නොවැටෙමින් පවතී.

පළමු ධ්‍යානය පහළවීම

භාවනා අරමුණ තුලම සිත පවත්වා දිගටම මෙනෙහි කරන කල්හි යට දැක්වූ කරුණු පහ පෙරට වඩා පැහැදිලිව ඉටු කරයි. දැන් සිතේ කෙලෙස් (කිඵටු) නැති බැවින් ඉතා පිරිසිදුව වැටහෙයි. එම පිරිසිදු සිත තුල යෙදෙන පිරිසිදු චේතනාව වැද්දාගේ කුඩුවෙන් මිදී ගිය හංසයෙක් අහසට පැන නගින්නාක් මෙන් එකොලොස් කාම භවයෙන් මිදී ඔබ ලෝ සැප ලබා දෙන්නා වූ පළමු වැනි ධ්‍යානය පහළ වන්නේය. එම පළමු වැනි ධ්‍යානය පාදක කරගත් නැණවත් යෝගියා එය විදර්ශනාවට හරවා භාවනා වඩා මාර්ග එල පිළිවෙලින් සියළු දුකින් නිදහස් වූ ශාන්ති ලක්ෂණ වූ උතුම් නිවන් සුව සාක්ෂාත් කරගන්නේය.

ගිනිමේ භාවනා ක්‍රමය

යමෙකුට අස්සාස-පස්සාස හුස්ම ගැනීම හෙළිම තුළින් කෙසේවත් සිත තැන්පත් නොවෙනම් මේ ගිනිමේ ක්‍රමය එබඳු අය සඳහාය.

1. නාසයේ අග හෝ තොල් අග හුස්ම හැපෙන තැනට සිත් යොදා හුස්ම ඇතුළු වී පිට උනාම එකයි කියාද,
2. ඊළඟ වර හුස්ම ඇතුළු වී පිට උනාම දෙකයි කියාද,
3. ඊළඟ වර හුස්ම ඇතුළු වී පිට උනාම තුනයි කියාද,
4. ඊළඟ වර හුස්ම ඇතුළු වී පිට උනාම හතරයි කියාද,
5. ඊළඟ වර හුස්ම ඇතුළු වී පිට උනාම පහයි කියාද, ගණන් කළ යුතුයි.

ඉන්පසු පෙර සේම එකේ සිට හයටද, නැවත එකේ සිට හතටද, නැවත එකේ සිට අටටද, නැවත එකේ සිට නවයටද, නැවත එකේ සිට දහයටද ගණන් කළ යුතුයි. මෙසේ දහයට ගණන් කර නැවත් විය යුතුයි.

ඊළඟට නැවතත් පෙරසේම හුස්ම වාර අනුව පිළිවෙලින් එකේ සිට පහටද, හයටද, හතටද අටටද නවයටද, දහයටද ගණන් කරමින් භාවනා වඩන්න. පහට අඩු නෙකළ යුතු අතර දහයට වැඩි නොකළ යුතුයි.

කොතෙක් කල් ගණන් කළ යුතුද?

යම් විටෙක යන - එන හුස්ම ගණන් කළත්, නොකළත් යන-එන හුස්ම වාරයක් පාසාම සිතට දැනේ නම්, එවිට ගණන් කිරීම නවතා හුස්ම යන-එන වාරයක් පාසාම අස්සාස-පස්සාස කියා හෝ මෙනෙහි කළ යුතුයි. මෙසේ යට දැක්වූ ලෙසට භාවනා වඩා ධ්‍යාන ලබා එය විදසුනට නඟා ශාන්ති ලක්ෂණ උතුම් නිවනින් සැනසෙත්වා!

අප අනාදිමත් සසර විසු තැන්,

සුද්ධාවාස බඹලෝ පහ හැර අප නොසිටි බඹලොවක් දෙව් ලොවක් නැත. බඹලොවට ගියේ භාවනා වඩා ධ්‍යාන බලයෙනි. එදා හිමිකම් කියමින් මුළු පළාතම ඒකාලෝක කරමින් අහසින් ගමන් යමින් සැපසේ සිටි තැන් අද අපට හිමි නැත. මනු ලොව අපමණ රජ සැපද, සිටු සැපද, උගත්කම්, සපන්කම් ආදී ලොවපුරා පතළ වූ

කීර්තියෙන් වැජඹෙමින් සැප වින්දෙමු. එවාත් දැන් අපට අහිමි විය. තවත් නොයෙක් තැන්වල ඉපිද මේවා මගේ, මේ මගේ යයි කියමින් අයිතිවාසිකම් නොකළ තැනක් නැති අතර, හීන-දීනව අසරණව ඉපිද නොවින්දා වූ දුකක්ද නැත්තේය. හොඳ පැවතුම් නිසා සැප විපාක ලැබූ අතර, නරක පැවතුම් නිසා නිරය, තිරිසන්, ප්‍රේත, අසුර, යන සතර අපායන්හි ඉපිද නොවින්දාවූ දුකක් නම් නැත. මෙසේ සැප දුක් විඳිමින් ඇවිදීමට හේතුව සසර ගමන දුක බව අපට වටහා ගැනීමට නොහැකි වූ බැවිනි.

මේ නිසා භවය ගැන නොපතා වහ වහාම ශාන්ති ලක්ෂණ උතම් නිවන් සුවයෙන් සැනසීම සඳහාම බවුන් වඩමු. (අනමතග්ග සූතරු)

භාවනා වැඩීම සඳහා වාඩිවීමේ පිළිවෙල මෙහි දැක්වූයේ කාය බලැති නිරෝගීන් සඳහාය. වයස් ගතවූ හෝ ගිලන්වූ අයට එසේ වාඩිවීම අපහසු බැවින්, මම දැන් මහළු වෙලාය. මහළු වූ මට මොන භාවනා දැයි කියා හෝ කල් නොදමා නැණවත් යෝගීන් විසින් අන්තිම හුස්ම දක්වාම පහසු ලෙසකින් වැතිරී හෝ නිදාගෙන හෝ භාවනා සිහි කිරීම යෝගීන්ගේ පරම යුතුකමයි.

ඒ මන්ද භවනා වඩා ධ්‍යාන ලැබූ අය පවා සුගතිගාමී වන්නේ භාවනා සිතින් චුතවුනොත් පමණි. නැතහොත් දුගතිගාමී වියහැකි බැවින් අන්තිම හුස්ම දක්වාම භාවනා සිත පැවැත්වීමට ඉටා ගනිමු.

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වැටුප් පූජාව

සෞඛ්‍ය මූලස්ථානයෙහි සේවය කරමින් සිටි සේවා පිරිසෙන් බොහෝ දෙනා දුක්මුසු වදන් කියද්දී, ගරු සෞඛ්‍ය ඇමති තුමා ඔබ මහණකමකට සුදුසු යැයි පැවසූ අතර සෞඛ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තුමා හුනස්නෙන් නැගී ගෞරව දක්වමින් දිග ආශීර්වාදයක් කරමින් මා සිත සැනසීම අමතක නොවන්නක් විය.

මා පැවිදි වූ පසු එතුමාට ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය මගින් රටවල් 14ක අධ්‍යක්ෂ තනතුරක් ලැබ එහි පිටත් වීමට පෙර අවශ්‍ය දෙයක් එහාට දන්වා එවන ලෙස පවරා ගිය බැවින් වසරකට වරක් පමණ එතුමාට පින් අනුමෝදන් කර යැවූ අතර, දෙසතියකින් පමණ ඊට පිළිතුරු එවීමත් සිරිත විය.

පසු දිනෙක එවූ පිළිතුරු ලිපියෙහි එතුමාගේ දවසේ වැටුප එවා තිබිණ. ඒබව දැනගත් සැවොම කියා සිටියේ ඒ මුදල ආපසු යැව්වොත් එතුමාට මදිකමක් බැවින් තරහ විය හැකි නිසා එය මාරුකර කාට හෝ දීම සුදුසු බවයි.

යමෙක් නොමගින් පැහැදවීමට වඩා සුමගින් පැහැදවීම උතුමැයි සලකා දිය ලිපියක් සමග එම මුදල් ඇණවුම ආපසු යැවූමුත් පිළිතුර නොලැබී තවත් ලිපියක් යැවූ මුත් එයටද පිළිතුරු නොලැබුණි. පසු දිනෙක එතුමා මව් බිමට පැමිණිවිට මුදල් පිළිබඳ පණවා ඇති සික පද තුනම පෙළ බසින් ලියා එතුමාගේ සහෝදර සමීඳු ගෙන් තේරුම අසාගන්නැයි ලියා යැවීම්. ගතවූයේ දින කිපයකි. පිළිතුර වූයේ ඔබ වහන්සේගේ ලිපිය අප සමීඳු තේරුම්කර දෙන විට මට තුන්වරක් සාධුකාර දෙවිනාය. ඔබ වහන්සේ දකිනු කැමතිය යනුවෙන් එවූ ලිපිය දකින්න මා සිත නිව්ගිය අතර. එදා සම්බෝධි විහාරයේ සිටි ගරු පානදුරේ අරියධම්ම හිමි පූජාවන්ද රැගෙන මෙහි වැඩියේ එතුමා අප දකිනු කැමැත්තෙන් සිටින බැවින් එහි වඩින ලෙස ආරාධනා කිරීම සඳහාය. වසර ගණනාවක් ගතවීමෙන් හෝ එතුමා සුමගින් පැහැදවීමට ලැබීම ශාසනික සතුටකි. (මැනදී මතු වූ මුදල් ප්‍රශ්නයකදී මේ ගැනත් මතක් කරන්නට සිදුවිය. මෙහි සඳහන් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තුමා නම් චෛද්‍ය පින්වත් ඩී.ටී. හේරත් ගුණරත්න මහත්මයාය)

මගදී ඇසූ ප්‍රශ්නයක්

දිනක් ගල්දූව බලා වඩින ගමනේදී කෙනෙක් ළඟටවින් ඔබ වහන්සේ කොයි ආරණ්‍යයේදැයි අසා එය අළුත් ක්‍රමයේ අරණ්‍යක්ද නැත්නම් පරණ ක්‍රමයේ අරණ්‍යක්දැයි ඇසුවේය. එහි තේරුම පැහැදිලි කරදෙන්නැයි පැවසූ විට අළුත් අරණ්‍ය ක්‍රමය නම් අරණ්‍යයක වෙසෙමින් සෙසු තැන්වල වෙන්ව බාහිර පින්කම් හා ගමන් බිමන් හි යෙදී අවිචේකයෙන් විසීම අළුත් අරණ්‍ය ක්‍රමයයි.

පැරණි අරණ්‍ය ක්‍රමය නම් සියළු දේ හැරදමා පැවිදිවූ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේලා බාහිර වැඩ හා ගමන් බිමන් ආදිය නවතා අරණ්‍ය ගතව භාවනා යෝගීව විචේක සුවයෙන් විසීම පැරණි අරණ්‍ය ක්‍රමයයි.

මෙයින් ඔබ වහන්සේ වැඩ ඉන්නේ කොහොම තැනකදැයි ඇසුවේය. අපිට බාහිර ගමන් බිමන් නැතැයි පිළිතුර දී කෙටියෙන් කථාව නිම කළෙමි. මෙය වැදගත් අගනා පැනයකි.

උගතෙකු විසින් ශාසනය විනාශ කිරීම.

ගිහි පැවදි බොහෝ දෙනා පහදින්නේ උගත්කමටයි. එහෙත් නැණවතුන් පහදින්නේ සිලයෙන් ගුණයෙන් පෝෂිත වූ උගතුන්ටය

මේ බව තේරුම් ගත නොහැකිවූ අහිංසක දරුවා සිල් ගුණ නැති, උගත් කමෙන් අගතැන්පත්වූ විදුහල් පතිගේ අඤ්ඛාල වචනය මුදුනෙන් පිළිගත් නිසා අංගුලිමාල නම් දාමරික මිනීමරුවෙක් විය.

එදා කාශ්‍යප බුදු සසුනෙහි මහා උගතෙකු වූ කපිල හික්ෂුව දේශ දේශාන්තර භාෂාවන්ද උගත් ධර්ම කථික මහා උගතෙකි. සිල්වත්කම ගුණවත්කම ගැන හැඟීමක් නැතිව ධන මදයෙන් හා බල මදයෙන් මත්වී විනය අවිනය වශයෙනුත් ධර්මය අධර්මය වශයෙනුත්, අධර්මය ධර්මය වශයෙනුත් පවසමින් අවිනිතව හැසිරීම නිසා ඒ ධර්ම කථික මහා උගතා මැරී නිරයේ ඉපිද ඉන් චුතව නැවතත් නිරයේ උපන් බව ධම්ම පදට්ඨ කථාවෙහි කපිල මත්ස්‍ය වස්තුවෙහි දැක්වේ.

ගිහි පැවදි බොහෝ දෙනෙක් මුල් තැන දෙන්නේ ගුණ ධර්මයට වඩා උගත්කමටය. එදත් අදත් මානව ගුණයෙන් තොරවූ උගතුන්ගේ බියකරු විපත් සිදුවිය. සිදුවන්නේය. ඒ බව නොදත් මව් පියන් කෙසේ හෝ දරුවන්ට උගත්කම පමණක් දීම සිරිතකි.

මේ නිසාම එදා ඉගෙනීමට දක්ෂවූ අහිංසක දරුවාට උසස් ලෙසින්ම උගත්කම ලබාදීමට මව්පියන් විසින් උසස් විදුහලකට බාරදුනි. එහි උගෙනීම නිමාවෙන්දීම මොහු ගැන විදුහල්පති අස්ථානයේ කිපුනේය. ඒ බව නොදත් අහිංසක දරුවා ගුරු පඩුරු ගැන විමසූ විට ඔබෙන් මට මුදල් අවශ්‍ය නැත. ඔබ මට ගුරු පූජා වශයෙන් කළයුත්තේ මිනිස්සු දාහක් මරා ඔප්පු කිරීම යැයි පැවසීය.

මෙය ඇසූ අහිංසක දරුවා සිතනුයේ අහෝ මා මෙතෙක් කල් සතුන් මැරීම පව් යැයි සිතා කුඩා සතෙක්වත් නොමැරීමි. එය මාගේ මෝඩ අදහසකි. සතුන් මැරීම පව් නම් මේ තරම් උගත් විදුහල්පතිතුමා මිනී මරන්න කියාදැයි ඇතුන් පස් දෙනෙකුගේ සව් බලඇති අහිංසක දරුවා එය ඉටු කිරීමෙහි යෙදුනෙන් සිල් ගුණ නැති මහා උගතෙක් වූ විදුහල්පති තුමා විසින් ඉගෙනීමෙහිදක්ෂවූ අහිංසක දරුවා අගුල් මල් නම් දාමරික මිනීමරුවෙක් බවට පත්වූයේත් මිනිස් ගුණයෙන් තොරවූ උගත්කම නිසාය.

මව මැරීමට පෙර සියල්ල දත් මහා කාරුණික බුදු පියාණන් වහන්සේගේ පිහිට ලැබ බිහිසුණු මහා කෙලෙස් හමුදාව පළවා හැරීමෙන් ශාන්ති ලක්ෂණ උතුම් නිවන් සුව ලත් සේක.

උගත්කමෙන් හා ධනවත්කමෙන් පසිඳු වූ “තොදෙය්‍ය” නම් අගමැතිතෙම මිනිස් ගුණ දහම් නැති පාඩුව නිසා බලු කුක්කෙක්

විය. සුප්ප බුද්ධ නම් මහරජ තෙම මිනිස් ගුණ නැති පාඩුවෙන් බියකරු දුකින් පිරුණු නිරයේ උපන්නේය.

උගත් කමෙන් යුත් බුදු සවිවෙක් වූ දෙව්දත් සමීදුන් මිනිස් ගුණ නැති පාඩුවෙන් නිරය ගාමී විය. පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනෙහි මහා උගත් තෙවලා දහමෙහි දක්ෂ කපිල නම් හිමි නමක් මිනිස් ගුණනැති පාඩුවෙන් බුද්ධාන්තරයක් නිරයෙහි පැසී අප බුදු රජාණන් වහන්සේ දවස රන් මසෙක් විය.

ගුණවත්කමෙන් තොර උගත්කම කොටි සංවිධානයේ නායකයෝත් මහා උගතුන් විය හැකිය. තමනුත් අසහනයෙන් පෙළෙමින් අනුන්ට දුක්පීඩා දෙනනේ නම් ඒ උගත්කම පසසන්නෝ කවුරුන්ද? මිනිසා තුළ තිබූ මිනිස් ගුණ වනසා දමා තිරිසන් අපායේ කොටියෙක් වීම සංවේජනීයයි. දෙමළ ජාතිකයන් පමණක් නොව කුමන ජාතියක උවත් කොතරම් උගතෙක් උවත් එළිපිට හෝ රහසින් අමාත්‍යමිත්‍ර මිනිස් සාතන දුසිරිත්හි යෙදෙත් නම් ඔවුන්ද ඒ ගොඩටම මැදිවනු ඇත. අහෝ ප්‍රහාරකන්ට මිනිස් ගුණ දම් පහළ වේවා !!!

ගිහි පැවදි ඇතම් අය වත්මන් සමාජයට අනුකූලව ජීවත් විය යුතුයයි කියමින් සිටි කාලය තුළ සමාජයට අනුකූලව විසින් යුතුයයි කියමින් මිනිස් ගුණදම් නසාගෙන නිරයගාමී වුවොත් මනුලොව වසරෙන් 400 වසරක් ගතවූ විට, එහාට එක් දිනකි. එවැනි දින 7ක් සතියකි. එවැනි සති 4ක් එක් මාසයකි. එවැනි මාස 12ක් එක් වසරකි. එවැනි වසර දහස් ගණනින් ඉතා දිගු කාලයක් නිමක් නැති දුක්විඳීමට සිදුවන්නේ නම් එහියාම කොයිතරම් බියජනකද, එසේ වන්නේ තුන්දොර අසංවර විමෙනි. මේ තුන් දොර දමනය කරගැනීමෙන් මිනිස් ගුණ ඉක්මවා උතුම් මිනිස් දහමෙන් යුත් උතුම් නිවන් සුව අත්වන්නේය.

පාංශුකූල ඇරයුමක්

දිනක් දායක මහතෙක් මෙහි පැමිණි අපි මෙහාට දන් දෙනවාය, කියා අපේ ගෙදර පාංශුකූලයට පත්සලේ හාමුදුරුවෝ වඩින්නේ නැති නිසා ඔබ වහන්සේට ආරාධනා කරන්නට ආවෙමිසි කිවේය.

අප මෙහි වැඩියේ පහසුකම් හැර දමා විවේක සුවයම අපේක්ෂාවෙනි. මරණ ගෙවල් වෙත වැඩියොත් නුදුරු අනාගතයේදීම එවැනි ගමන් සඳහාම වටිනා වූ අපේ කාලය මහ මඟ ගෙවීමට සිදුවන බැවින් අපි හෙට උදේම ආපසු බලා පිටත්

වෙමුයි පැවසූ විට,

හා එහෙම කියනනේ ඇයි? අපේ හත්මුතු පරම්පරාවේ සිටම හාමුදුරුවරු පාංශුකූලයට වඩිනවා නම් ඔබ වහන්සේ කියන්නේ කුමක් දැයි ඇසුවේය. බුදු පියාණන් වහන්සේ අපට එසේ වදාළ සේක් නම්, මම එක් මරණයකට හත්වරක් හෝ එන්නෙමිසි පැවසූ විට එහෙම නම් ඒ කාලයේ මරණ ගෙවල් වලට හික්ෂුන් වහන්සේලා වැඩියේ නැත්ද?

ඒ කාලයේ කෝටි 54ක් වැය කොට අනේපිඬු සිටුකුමා විසින් පූජාකළ දෙවරම් වෙහෙරේ හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරි සිටියදීත් එතුමාගේ “සුමනා” දූවණිය මිය ගියා. කෝටි 27ක් වැයකොට විහාර පූජාකළ විශාඛා උවැසියගේ “දත්තා” දැරිය මිය ගියා. සමීප විහාරයේ දහස් ගණන් හික්ෂුන් වහන්සේලා වැඩ සිටියදීත් මරණයට වඩින ලෙස ආරාධනා කළෙන් නැත. එක නමක් වත් වැඩියේත් නැත.

ලොව ඇති විෂබීජයෙන් යුත් පිළිකුල්ම කුණපය මිනි කුණ බැවින් ඉක්මනින්ම එය ඉවත්කර ගේ පිරිසිදු කොට ශෝකයටපත් හැම දෙනාම නාගෙන පිරිසිදු විහාරයට ගොස් අනේ ස්වාමීණි, අපේ ශෝක ගින්න නිවැලන සේක්වායි, ඇරයුම් කළවිට අනිච්චානු පස්සනා දේශනාවක් වදාළ විට කය පිරිසිදු වූ අයගේ සිතත් පිරිසිදු විමෙන් සෝවාන් ආදී මර්ග එළ ලබා සුවපත් වන්නාහ. මෙ එදා නැණවත් බොදුනුවන් තුළ පැවති සිරිතයි.

1770 දී ලක් බිමට පරංගින් ගොඩ බැස මුදුකරයේ සිටි අපේ සිංහල බුදුනුවන්ගේ පපුවට තුවක්කු එල්ලකර කුරුස පළඳවා කිතුබැතියන් බවට හරවා පල්ලි ඉදිකරවා කොන්දේසි සහ සතර පේරුවේ දායකයන් තනා රෝමයෙන් හා ඉතාලියෙන් පූජකවරු ගෙන්වා කිතු බැතියන් ව්‍යාප්ත කළ අතර මරණයක් වූ විට ඒ පූජකවරු මරණ ගෙදර යාමේ සිරිත දැකීමෙන්දෝ අපේ බොදුනුවන්ටත් එය පුරුදු වියයි හැඟේ. බොදුනුවන්ට ආර්ය සත්‍ය දහම් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අරි අටගි මඟ වැඩිමෙහි යෙදිය යුතුව ඇතත් අනාගාමිකයන්ට එවැනි දහමක් නැති නිසා කොන්දේසි හා බාහිර ඔපය මතුකර දැක්වීම ඔවුන්ගේ සිරිතයි. ඒවා පිටපත් කිරීම බොදුනුවන්ට ගැළපේදැයි සිහි නුවණින් විමසත්වා.

ඉන් පෙර හික්ෂුන් වහන්සේලා අසුභ දර්ශනයට වැඩිසේක් භාවනා වැඩීම සඳහාමය. වත් රැසක් ඉටුකරමින් එහි වැඩමවා සිල් දීම බණකීම ආදියෙන් වැළකී යටි සුළඟේ නොසිට අසුභයෙහි හිස පටන් පාදාන්තය දක්වාද පාදාන්තයේ පටන් හිස දක්වාද බොහෝ

වාරයක් බලා ඇස් පියාගත් විටත් ඇසින් බැලූ ලෙසම පෙනෙයි නම් ඒ උගන්වන නිමිත්තයි. එය ආරක්ෂා කරගෙන ප්‍රවේශමෙන් ආපසු වැඩිය යුතුයි. තවද දාරුවිරිය රහතන් වහන්සේගේ ආදාහනය, සිරිමා ගණිකාවගේ දේහ වෙන්දේසිය යනාදි තැන් වෙතටද, අසුභ දරශනය සඳහා වැඩිසේක.

පාංජුකුල යනු ධූතාංග 23න් එකකි. හික්ෂුන් වහන්සේලාට පාංජුකුල 23 ක් අනුදත් සේක. එය විසුද්ධග්‍රන්ථයෙහි ධූතාංග නිර්දේශයෙන් බලාගත හැකිය. “පාංජුකුලිකාංග” යනු ධූත ගුණයකි. ඒවා ප්‍රකට නොවනසේ ගුප්තව රැකිය යුතුය.

එදා සහ අද මරණාධාරය ගැන කිවයුත්තක් තිබේ. අසරණ සරණ වූ මහා කාරුණික බුදු පියාණන් විසින් පූතිගත්තතිස්ස සම්ඳුන්ටත්, මටකොඩොල් දරුවාටත්, අතර මග ගමන්ගත් මහළු රොඩ් මවටත්, එවැනි තවත් බොහෝ දෙනාටත් මරණාධාර කළේ අසරණව මරු මුඛයට පත්වූවන්ට සිත සකසා පිහිට වීම සඳහාමය.

මරණාධාර සමිති යන නම තබාගෙන අද කරන්නේ කුමක්ද? රෝගාතුරව මරණාසන්න වූ අසරණයාට ඇතම් විට උවදැන් කරනු තබා බෙහෙත් ටිකක් දීමටවත් කෙනෙක් නැතිව අසරණව අසහනයෙන් මැරුණාට පසු විශාල නෑ මිතුරු පිරිසක් රැස් කරගෙන (වටිනා පෙට්ටියක තැන්පත් කරගෙන) මංමාවත් පවා සරසා සතියක් පමණ දේහය තබාගෙන ඇතම්විට බුරු ගසමින් මත්දෑ බොමින් නොයෙක් දුසිරිත් හි යෙදෙමින් හරියට නෑමත්, කෑමත් නින්දත් නැතිව ගේන් අපිරිසිදුව, කයත් සිතත් අපිරිසිදුව තිබියදී දෙසණ බණ වැටහේ දැයි ඇසූ විට,

අනේ ස්වාමීනි, අපේ වැඩ කොහොම හරි කරගන්නම් මගෙන් වරදක් වූවානම් සමාවෙන්න. මින් පසු මෙවැනි ආරාධනා කරන්නේ නැත. මේ නිසා ඔබ වහන්සේ අපිට අනුකම්පාවෙන් වඩින්න එපා යයි කියා සමුගෙන නික්ම ගියේය. එදා පටන් මේ දක්වාම පාංජුකුල ආරාධනා නැතත්, පිණිසපාත ගමනේදී වරින්වර අපට පාංජුකුල ලැබෙනතේය.

රේඛියෝ පූජාව

පසු ගිය බිහිසුණු කාලයේ දායක පිරිසක් පැමිණ, ස්වාමීනි දැන් පවත්නා වාතාවරණය අනුව පුවත් ඇසීම සඳහා රේඛියෝවක් නැතිව විසීම නුසුදුසු බැවින් එය පූජා කිරීමට අවමුයි කීවේය.

“දායක මහත්මයා, අපේ අති පූජනීය නායක ස්වාමීන්

වහන්සේලා අළුත් වාහන පූජා කළත් ඒවා කාම වස්තු බැවින් පිළිනොගන්නා සේක් නම්, අපි රේඛියෝ පිළිගන්නේ කෙසේද? ඒ සාමාන්‍ය අවස්ථාවකදී විය හැකිය. මේ අත්‍යවශ්‍ය අවස්ථාවක් බැවින් පිළිගන්නා සේක්වායි කීවේය. හොඳයි දැන් මෙය පිළිගෙන පුවත් අසමින් සිටි වෙනත් දෙයකට සිත යොමු වූවා. . දැන් පුවත් නිමවී සින්දු යනවා. එතකොට මෙය ලයිසන් කිරීමේ ප්‍රශ්නය මතු වෙනවා. මීට වඩා හොඳ පෙට්ටියක් ඇත්නම් කියා සිතන්නටත් පුළුවන. මේ කාලයේ ටී.වී. සුලභ බැවින් මීට වඩා ඉන් එකක් ඇත්නම් කියා සිතන්නට පුළුවන. (අපේ අගනා විවේකයට බාධා කරමින්) මේ ආදී අමතර සිතුවිලි ගංගවක් ගලාගෙන අවේ රේඛියෝව නිසා නොවේද? අප පැවිදි වූ දා පටන් මේ දක්වා රේඛියෝ නැතිව ජීවත් වූවානම් ඉදිරි සුළු ජීවිත කාලය පියමං කිරීමට ඕවා අවශ්‍ය නැතැයි පැවසූ විට පැමිණි පිරිස හඬනගමින් “අපි කිව්වා මුදලාලි ඔය වැඩේ හරියන්නේ නැත කියා ස්වාමීනි අපි මෙයට හවුල් නැත” “අරණයට යමුයි” කී නිසා අපි වෑන් එකේ ආවා. ඒ නිසා අපි මෙයට වැරදි කරුවෝ නොවෙමුයි සිතනවෙමින් කීවෝය.

ඒ උනාට මේ මුදලාලි මහත්තයා එය පූජාකිරීමට අදහස් කළේ ඉතා දුර දිග සිතා බලා ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ජීවිත ආරක්ෂාව සඳහාම බළවත් ශ්‍රද්ධාවෙනි. මේ මුදලාලි මහතා ඇතුළු හැම දෙනාටම අත්වූයේ මහා පිංකමකි. මේ මුදලාලි මහතා ඇතුළු හැම දෙනාටම බොහෝ පින් අත් වේවායි පැවසූ විට සැවොම සමුගෙන ආපසු බලා පිටත් වූවෝය. වැලිඔය හමුදා මූලස්ථාන අඥාපති තුමා සුබෝපහෝගි වාහනයක් පූජා කිරීමට පැමිණි විට රේඛියෝවක්, දුරකථනයක්වත් පිළිනොගත් මා මෙතරම් වටිනා කාම වස්තුවක් පිළිගන්නේ කෙසේද? ඇසූ විට ඒ මහතා සිනාසෙමින් මට පෙර නිමිත්තක් ලැබුණා යයි. කීවාය. ඒ කුමක්දැයි ඇසූ විට සවෝදයේ ලොකු මහතා විසින් එවැනි දෙයක් පිළිගැන්වීමට සුදුසුම තැන එතැනයි. නමුත් එය භාර ගනීදැයි මට සැක සහිත යයි. කීවාය. කියමින් අවශ්‍ය ඕනම දෙයක් දන්වන්නයි කියා සතුවත් නික්ම ගියේය.

ස්ථානයේ ප්‍රගතිය

සමහර ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ස්ථාන වසර දෙකක් තරම් කෙටි කලකදී අවශ්‍ය සියළු පහසුකම් සලසා ගෙන ඇතත් මෙතෙක් කල් ගතවෙලත් මෙම ස්ථානයට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා ගත්තේ නැතැයි ඇතම්හු අවඥා සහගතව මෙන් පවසත්.

ස්ථාන සෑදීමේ අදහසින් පැවදි වූ අය එසේ කරනු ඇත. මා

පැවදි වූයේ ස්ථාන සෑදීමට නොව සන්නානය සාදා ගැනීමට වැයම් කිරීම සඳහාය. දැනට මේ ස්ථානයේ කිසියම් ප්‍රගතියක් වේ නම් දැනුමෙන් ඉටුවූවක්මය.

යමෙක් මෙහි කටයුත්තක් ගැන ඇසුවොත් සුළුවෙන් උපදෙසක් දෙනවා මිස එහි කෙරුම් කාරයන් විමෙහි අදහසක් මට නැත.

මෙහි ඉදිවී ඇති ගොඩනැගිල්ල පමණක් නොව සිව්පසයම විඤ්ඤත්තියෙන් තොරව දැනුමෙන් ඉටුවීම ඉමහත් සැනසීමකි.

හමුදා මුර පොලක්

මෙහි පැමිණි දායක මහතෙක් මේ පළාතේ දැනට පවත්නා උග්‍රවූ බිහිසුණු අවස්ථාව පියමං කරගැනීම සඳහා අප විසින් ආරක්ෂාව සැලසීම අපේ යුතුකමයි. පදවිය තපෝවනය ගෝන මරියාව, දිඹුලාගල ආදී පූජනීය ස්ථානවල හමුදා මුරකාවල් යොදා තිබේ. ඊටත් වඩා මෙහාට අත්‍යවශ්‍යමය කිවේය. මහත්මයා අපට බුදු රාජාණන් වහන්සේගෙන් ලැබී තිබෙන ආරක්ෂාව ඇති වෙනත් දෙයක් අවශ්‍ය නැතැයි පැවසූ විට, ස්වාමීන් වහන්සේලාත් වැඩ ඉන්නේ කැලේ කොටි ඉන්නේත් කැලෑවල, ඉතින් අපි ඇත ගෙවල්වල සැනසී ඉන්නේ කොහොමද? හොඳයි මම ආයේ ලඟදීම එන්නම් කියා වැද පිටත් විය.

තෙදිනකට පසු ඒ දායක මහතා පැමිණ ස්වමිනී, දැන් වැලිමය හමුදා මුලස්ථයේ ලොකු මහත්මයා ඇතුළු පිරිසක් එනවා කියමින් සිටින විටම ඒ මහතා පැමිණ වැද ස්වාමිනී, මගෙන් අවශ්‍ය කුමක් දැයි ඇසුවේය. මහත්මයා අපේ ආරක්ෂාවට මහා කාරුණික බුදු පියාණන් වහන්සේ විසින් "චතුරාරක්ඛ" කියා අවි සතරක් දී තිබේ. ඒ අවිගත් අය කැල්ලේත් කැල්ල කැපුවත් සොර සතුරන්ට එක අවියක් වත් ගත නොහැකියි."සෙසු අවිගත් අය අවියෙන්ම නසී" යයි පැවසේ. අපගෙන් කිසිවකුට බරක් නොවේවා.

හමුදා මුර පොල නොපිළිගත්තේ මන්දැයි බොහෝ දෙනා අසන්නට විය. හමුදා ආරක්ෂාව සැකසීමේදී ඇත පෙනෙන ලෙස කැලේ අස්කල යුතුය. එවිට ආරණ්‍ය ස්වභාවය අතුරුදහන් වන්නේය. මේ නිසා අපේ ආරක්ෂාව සලසා ගැනීම අපට බාරය. අප වෙනුවෙන් වෙහෙසුන සැම දෙනාටම බොහෝ පින් සිදුවෙයි. පැවසූ විට. බොහෝ දෙනෙක් සතුටු වූ අතර මීට මූලික වූ දායක මහතා අසතුටු විය. සැවොම සමුගෙන නික්ම ගියේය.

පසුදින උදේ හමුදාවේ ලොකු මහතා පූජාවක් යැයි කියා පිරිකර රැසක් මෙහි ඒවා තිබුණේය.

මේ මහා වනයේ පැතිරී සිටි වන සතුන් අවට ගම් වාසීන්ගෙන් බේරීමට අප සමීපයට ලඟාවී සිටී. මෙහාටත් යුද අවි රැගෙන එනවිට මේ වන සතුන් දැක මෙන් වඩන්දැයි ඇසුවිට ඒ අය සිනහවිය. හොඳයි අපේ ආරක්ෂා සංවිධානයට පැමිණි මේ පින්වතුන්ට බොහෝ පින් සිදු වේවායි පැවසූ විට දුක්මුසු වදන් කියමින් සමුගෙන නික්ම ගියේය.

පන්සිල් බලය

එදා ධර්මපාල දරුවා උගෙනීම සඳහා පාසලට බාර දුන්විට එහිම ඉගෙනුම ලබන විදුහල්පතිතුමාගේ පුතු අකල් මරණයට පත්විය. විදුහලේ සිටි සැවොම අඬා වැලපෙන අතර, ධර්මපාල දරුවා පමණක් සිනහ විය. ඊට හේතු විමසූ විට අපේ රටේ කිසිවෙක් අකාලයේ නොමැරෙන බැවින් මොහු මැරුණාය කියා මා පිළිගන්නේ නැතැයි කීවේය. දේහය අවසන් කටයුතු නිමකළ විදුහල්පති තුමා එළු ඇට බෑගයේ දමා ගෙන ධර්මපාල දරුවාගේ ගෙදර ලිපිනය ඉල්ලාගෙන නිවාඩු දිනයක එම නිවස බලා ගමන්ගත් ගුරුතුමා සාදරයෙන් පිළිගත් මව්පියන් ආගන්තුක සත්කාරය නිමවා ගුරුතුමා පැමිණි කාරණය විමසූ විට එය පසුව කියමයි පැවසුවේය. දැන් හදිසි වැඩක් නැති නිසා කියන්නයි ඇරයුම් කළවිට ඉගෙනීමෙහි දක්ෂ ඔබලාගේ පියකරු හොඳ දරුවා මැරුණු බව දැන්වීමට ආවෙමිසි කීවේය. මව්පියන් සිනහ වූහ. ඒ ගැන සැක උපදී යැයි සිතා මා ඔහුගේ ඇට කීපයකුත් ගෙනාවෙමිසි දැක්වූ විට වඩාත් හඬ නඟා සිනහ වූහ.

හැඬිය යුතු අවස්ථාවේ සිනහා වීමට හේතුව ඇසූ විට අපේ රටේ කිසිවෙක් අකාලයේ නොමැරෙනැයි පැවසූහ. ඔබලාට අකාලයේ නොමැරෙන මන්ත්‍රයක් තිබේදැයි ඇසූ විට ඔව් තිබෙනවා. කුමක්ද ඒ මන්ත්‍රය? පන්සිල් රැකීමයි. මේ සික පද පහ කීමට පමණක් සීමා නොකර පස් පවින් වැලකීමේ අනුහස් බලයෙන් අකල් මරණයෙන් බේරිය හැකියැයි පැවසූ විට, ඔව් මගේ පුතා මැරුණා. ඔබේ පුතා සුවසේ වෙසෙතිසි කියමින් සිදුවූ පුවත පවසා පන්සිල් සවිස්තරව ලියා ගෙනවිත් විදුහලේ සැමට ඉගැන්වූහ. මේ අනුව බලන විට අද යුද ගිනි හා සියදහස් ගණන් අකල් මරණ ඇතිවීමට හේතුව ජනතාව තුළින් පස් පවින් වැලකීම නැමති, පන්සිල් රැකීමෙන් ඇත්වීම යයි හැගියන අතර අද අදම හෝ සමාජය එක්සත්ව එක්සත්ව පන්සිල් රකින්නේ නම් අද උග්‍රවී පවතින කොටි ප්‍රශ්නය පවා සංසිදෙනවා ඇත.

තෙරුවන් බෙලෙන් මෙහි ඇති සත්‍යතාව වැටහේවා !

මහා බෝසතුන්ගේ අදහස 6කි.

1. අලෝභද්ධාසය : තමා සතු දේ තැගි දීමේ කැමැත්ත
2. අදෝසද්ධාසය : සැම දෙනා කෙරෙහි මෙන් සිතින් විසීමේ කැමැත්ත.
3. අමෝහද්ධාසය : නොමුළාව නුවණින් යුතුව විසීමේ කැමැත්ත
4. තෙක්ඛම්මද්ධාසය : පණ ඇති පණ නැති ප්‍රිය මනාප වස්තූන් ගෙන් වෙන් වීමේ කැමැත්ත.
5. පච්චෙකද්ධාසය : විවේකීව සසුන් ගුණ වැඩීමේ කැමැත්ත.
6. නිස්සරණද්ධාසය : කාමයන්ගෙන් හා සියළු භාවගතින්- ගෙන් වෙන් වීමේ කැමැත්ත.

මෙම බෝසත් ගුණ සිත්පුරා දියුණු කරගත් බැවින් මහබෝසතාණන් වහන්සේ මහා වනමැද ඵලිය කරමින් මහා කරුණාව පතුරවමින් ලොව්තුරා සම්මා සම්බුදු බවට පත්වූ සේකි. කාය විවේකය, චිත්ත විවේකය හා උපාධි විවේකය ලත් බැවිනි.

තෙරුවන් බෙලෙන් අප සැම දෙනාටත් මෙවැනි බෝසත් ගුණදම් සිත්පුරා දියුණු කර ගැනීමෙන් කෙලෙස් ගිනි නිවාගෙන බියකරු සසර දුකින් නිදහස් වූ ශාන්ති සුවයෙන් පිරුණාවූ සදා කාලික උතුම් වූ සුමිහිරි නිවන් සුවයෙන් සැනසෙමු.

සාධු ! සාධු !! සාධු !!!

f ; jeksjrg fuu fmd ; Tnyg
mu~~g~~g~~k~~k~~a~~kawm i~~o~~o~~j~~ ^ i i~~g~~g
lemù l~~h~~d l rK rUEj
m~~s~~j ; at~~h~~and , p~~k~~a uy ; df . a
n , j ; ab , a~~s~~ bgql~~s~~u i | ydh'
f ; rej kafnf , kat ; udf . a
i~~h~~¿ hym ; awoy i ai m~~s~~³/₄jd
fu ; udf . a { ; sñ ; do~~s~~ayd f , d~~h~~e is
ieug ; ame ; i m~~s~~È W ; i i~~q~~y~~s~~ k~~s~~ka
i~~q~~fhkaieki~~q~~ , n ; ~~h~~d ddd
(සම්පාදක)

ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ නව සෙල් ලිපියෙහි අරමුණ

❖ මෙහි පැමිණි අමුත්තන් අසන්නේ ඔබ වහන්සේ මෙහි වැඩියේ කොහි සිටද?

❖ එදා මෙහි පැවති තත්වය කෙසේද?

යනාදී අමතර ප්‍රශ්න අසන අයට අර සෙල් ලිපිය බලන්නැයි කියා අපේ අගනා කාලය රැකගත හැකිය.

එම ලිපියෙහි අප නම යොදා ඇත්තේ අතිපූජ්‍ය රාජකීය පණ්ඩිත මාහිමිපාණන් වහන්සේට කිකරා විය යුතු බැවිනි.

එහි බරපත දායක සභාව විසින් ගෙවීමට තීරණය කරන්නේ රඹුව පින්නක් වේ. බාලවන්ද මහතා විසින් මෙහි බරපත උසුලන ලදී.

පසුව එය ක්‍රමවත්ව සකස් කරන ලද්දේ පින්නක් සමරසිරි උදය කුමාර විසිනි.